

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Friderici Karg de Bebenburg Serenissimorum DD.
Fratrum Principum Electorum Colon. & Bavar. Ducum &c.
... Dissertationes Theologicæ, Nomo-Canonicæ,
Historicæ, & Politicæ Ad Constitutionem ...**

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Coloniæ Agrippinæ, 1690

Diss. IV. De locis gaudentibus Eccles. Immunit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38308

DISSERTATIO IV.

*De Locis gaudentibus Ecclesiastica
Immunitate.*

109. **D**E prius Christianorum Ecclesiis & ubi fideles, tempore persecutionum, sacra sua celebrarint.
110. *Ius sacri Asyli non quæsitum primis Christi fidelibus apud Principes infideles.*
111. *Quare primi Fideles ab Imperatoribus Ethnicis, impetrato licet Ecclesiarum usu, non petierint, nec obtinuerint ab iisdem in Ecclesiis ubi permissis Ius Asyli?*
112. *Usus immunitatis localis Ecclesiarum stabilitus à Constantino Imperatore.*
113. *Inculcata olim Christianis declinatio Iudicii coram Paganis.*
114. *Quomodo Ecclesia, tempore Principum Ethnicorum, consuluerit fidelium immunitati, ac, quo ad licuit impunitati.*

115. De partibus constituentibus Ecclesiam fabricam: ac primò de Atrio & ejus usu.
116. De Narthece.
117. De Nao, sive ipso templo.
118. De Sanctuario.
119. De duplici secretario.
120. De varia asservatione SS. Eucharistia
121. Prosecutio argumenti de loco custodiae ejusdem.
122. Multi fideles non communicarunt olim quotidie pro quibus, & aliis, in casum repentinae necessitatis, alicubi decenter asservanda fuit Eucharistia.
123. Specialis olim S. Baptisterii locus, ac ejus sanctitas.
124. De Cemiteriis.
125. Sepultura, apud plerasque gentes, cura atque religio.
126. Multo magis apud Christianos.
127. Unde nata consecratio, seu benedictio Cemiteriorum.
128. De Hospitalibus, similibusque locis

- cis pertinentibus ad Religionem.
129. Primi fideles maximè hospitales, etiam erga infideles.
130. Episcopium commune hospitium Christianorum.
131. Causa erigendorum in magnis Urbibus Hospitalium.
132. De Monasteriis & Eremitis.
133. De origine Eremitarum & Canobitarum, eorundemque in diversis mundi partibus introductione.
134. Quomodo propria oratoria, tandem veras Ecclesias habere ceperint.
135. Tempore Constantini M. Ius Asyli SS. Altaribus competit.
136. Extensio Iuris Asyli sub Imperatoribus subsequens, usque ad tempora Leonis Thracis.
137. Immunitas localis hodie competit Ecclesiis: quarum nomine hic plura comprehenduntur.
138. An confugientibus ad sacerdotem, qui deferi SS. Eucharistiam?
139. Sacella & Oratoria publica gaudent

dent immunitate.

- 140. *Secus est de Oratoriis privatis.*
- 141. *Cœmeteriis competit jus Asyli.*
- 142. *Similiter Xenodochiis & aliis piis ejusmodi domibus Episcopali auctoritate erectis.*
- 143. *Item Palatio Episcopali.*
- 144. *Quid hodie Rome de Palatiis Cardinalium, & Oratorum: & de quibusdam Asylis profanis.*
- 145. *Quid de Monasteriis & Eremis?*
- 146. *De privatis adibus Tertiario- rum, Oratoriis Confraternitatum, Monasteriis Monialium, Sacerdo- te deferente S. Oleum, & Bapriste- riis.*

109. **A**B ipsis quidem temporibus Apostolorum inveniuntur loca Deo vero dicata fuisse, ubi, quan- tum per truculentos fidelium perse- cutores licebat, populus ad oran- dum, Verbum Dei audiendum, agen- dam synaxim, sumendamque Eu- charistiam convenire consueverat,

K 6

teste

reſte S. Paulo, *1. Cor. 11. v. 18. Conveni-*
entibus vobis in Eccleſia, prout hunc
 locum S. Aug *q. 5. 7. in Levit. appoſitè*
 declarat his verbis : *Eccleſiam vocari*
etiam ipſam domũ orationum, Apoſto-
lus teſtis eſt, ubi ait : nunquid domos
 non habetis ad manducandum & bi-
 bendum , aut Eccleſiam Dei con-
 temnitis? *Ei hoc quotidianus loquendi*
uſus obinuit, ut ad Eccleſiam conſu-
gere non dicatur, niſi qui ad locũ ipſum
parieteſq; prodierit, vel conſugerit, qui-
bus Eccleſia congregatio continetur. Pro
 cuiuſmodi quidẽ conventibus , ante-
 quàm licuiſſet Baſilicas inſignes ac
 novas erigere , ſerviſſe ampliores
 certarum domũ aulas in locis ſupe-
 rioribus conſtitutas, ac ideò dictas
Cenacula, ſive Cenationes, hoc eſt ,
 partes excelfas domũs, S. Lucas *Act.*
1. v. 13. & Act. 20. v. 8. & 9. mani-
 feſtat. Tum prohibitis Chriſtiano-
 rum conventibus, quemlibet locum,
 cryptas, agros, ſolitudines, naves,
 ſtabula, carceres, fidelibus ad pera-
 gendos Sacros conventus, inſtat
 Tem-

Templi fuisse Dionysius Alexandri-
 nus apud Eusebium *L. 7. Hist. Eccl.*
 affirmat. Alias verò subinde jam an-
 te Constantini M. imperium erectas
 fuisse Ecclesias apud Tertullianum
de Idol. c. 7. Origenem *homil. 11. in*
Numeros, Anastasium Bibliotheca-
 rium *de vitis Rom. Pontif. in S. Eva-*
risto comperimus: sique nullum aliud
 argumentum suppeteret, certissimam
 hujus rei fidem facerent relata ab Eu-
 sebio *L. 8 Hist. Eccl.* Edicta Impera-
 torum Gentilium de Christianorum
 Ecclesiis demoliendis. Et refert Lam-
 pridius *in Alexandro*, quòd hic Im-
 perator educatus à Matre Christianæ
 Religioni propensa, Christo, cujus
 imaginem jam prius coluerat in suo
 Larario, erectionem Templi Romæ,
 sicut & antea pluribus in locis Ha-
 drianus, destinaverit, atque cùm id
 commodè non posset Ipse, Popinariis
 locum publicum à Christianis occu-
 patum ad construendam ibi Eccle-
 siam reperentibus, responderit: Sa-

tius esse, ut quomodocunque coleretur illic Deus, quam ut Popinariis dederetur. Quem quidem locum Em. Ronius ad A. C. 224. arbitratur esse illum trans Tyberim positum, in quo sub Augusto erat *Taberna meritorum* oleo ibidem sub Redemptoris adventum ubertim è terra scaturientis insignis, ubi Christiani, post Alexandri sententiam, sub S. Calisto Papae exerunt in honorem Virginei partus, *Ecclesiam S. Mariae trans Tyberim*, non extante memoriâ, aliam sub hoc Imperatore Romæ excitatam fuisse.

HO. Verùm quamquam hujusmodi Sanctuaria cultum omnem, ac reverentiam, etiam voluntariam ac possibilem, in Dei honorem, apud Christianos semper & ubique meruerint, quemadmodum tamen, ut ex *Actibus Apostolorum c. 25. v. 10. Rom 13. ad Tit 3. & 1. Pet. 2.* ac aliunde constat, Apostoli & Ecclesiastici viri non solum instigârunt continuò quosque fide-

les

les ad debitam Magistratibus obser-
 vantiam deferendam; sed & Ipsi simi-
 liter in rebus haud repugnantibus fi-
 dei parvèrè Principibus Ethnicis, ut-
 potè non laturis, quoscunque de
 Clero aut Cœtu fidelium, Christia-
 næ Religionis obtentu, à Jurisdi-
 ctione sua ullatenus eximi: ita nec
 sub iisdem jus Asyli sacri pro Ecclesiis
 prætendendum, procurandumve
 putârunt, ne vel apud Principes
 Christianismo non adversantes peri-
 culosam sibi conflarent invidiam, vel
 Imperatores infensos, horumque Mi-
 nistros, & idololatram populum ma-
 gis contra se concitarent, ad quos
 Tértullus Orator *Act. 24. v. 5.* S. Pau-
 lum velut hominem pestiferum &
 seditionum concitatore[m] detulerat:
 cum antè primi Judæorum ac He-
 rodianorum *Luc. 23. v. 2. & Ioan. 19.*
v. 12. Christum ipsum ejusdemmet
 criminis insinulâssent. Ad quam ca-
 lumniam à se planè arcendam tum
 S. Paulus 2. *Thessalon. 2. v. 3.* ùr in eum
 locum

locum notat S. Chrysoſtomus ; tum
 S. Joannes *Apocal.* 17. v. 16. ut obser-
 vat S. Hieronymus *epist.* 151. ad *Alga-*
fiam 9. 11. de universali gentium de-
 fectione à Romano Imperio, & de
 desolatione Urbis Romæ, obscuro
 locuti sunt: ac horum exemplò, Chri-
 stiani quondam de Sacramento Chri-
 smatis ex institutione Divina renato
 armantis & roborantis ad pugnam
 spiritualem contra fidei hostes tum
 internos ac invisibiles, tum externos
 (unde apud Antagonistas Ethnicos
 contemperationis contra Rempublicam
 damnosa suspicio nasci poterat)
 cum spectatissimè tractandum, sive
 ut phrasi Eusebii *Lib. 8. demonst.*
Evang. c. 1. utar, ænigmatizandum
 existimârunt: tametsi ad Tertullianum
 usque tempora nullus unquam Chri-
 stianus inveniri potuerit hâc labere
 corruptus, ut idem *Lib. ad scapulam*
c. 2 asseveranter reposuit; idque Apo-
 logiæ S. Justinii M. Athenagoræ, Ter-
 tulliani, Origenis, Arnobii &c. com-
 probârunt.

III Et ne quis forsan autumat, ut
 erectiones Basilicarum, sic & præfa-
 tas earundem prærogativas ab Im-
 peratoribus minùs averfis, ut Ale-
 xandro, Hadriano &c. potuisse mo-
 destis precibus obtineri: is, non ob-
 stante Alexandri Mammeæ bene affe-
 cto erga Christicolas animo, pessi-
 ma ex adversa in eosdem Ulpiani præ-
 fecti prætorio, aliorumque Impera-
 torum gentilium in præcipuis mu-
 neribus ac provinciarum præfectu-
 ris collocatorum studia recolat, tota
 in eo, seu refert Lactantius *L. 5. de
 Divin. instit. c. 11.* posita, ut nefaria
 contrariorum unquam Christianis
 Principum rescripta colligerent, &
 ex iisdem Jure in illos, tamquam de
 seditiosis moliminibus traductos, agi
 probarent: Unde contigit, ut sub
 hoc ipso Principe, sævientibus in
 Christianos Ministris, quibus infeli-
 citer Imperii curam commiserat, fi-
 deles magnam ubique cladem, ac in-
 ter cæteros S. Calistus, & S. Urba-
 nus

nus Romani Pontifices, S. Cæcilia
 V. unâ cum sponso & affine, S. Mar-
 tina Virgo Romana, S. Hippolytus
 Portuentis Episcopus &c. mortem
 subierint. Et licet Hadrianus, refe-
 rente Lampridio, in omnibus pene
 Civitatibus Tempa sine simulacris
 ad hoc fieri jufferit, ut in iis Christi
 statuam opportunè reponeret, &
 tum à Serenio Asiæ Proconsule de
 injusta suorum in Christianos sæviti-
 a monitus; tum oblatis sibi pro asse-
 renda eorundem innocentia à Qua-
 drato Athenarum Episcopo, & Ari-
 stide Christiano Philosopho libris
 commotus, missis ad diversos pro-
 vinciarum Præsides apud Eusebium
L. 4. Hist. Eccl. c. 25. Imperialibus
 decretis, illos nullius veri criminis
 reos damnari vetuerit: prohibuit ta-
 men à suis, ut addit *cit.* Lampridius
in Alexandro, qui consulentes sacra,
repperant, omnes Christianos futuros,
& Tempa reliqua deserenda, si id
optato venisset: à proposito destitit,
 nec,

nec, ut ex Zonara in Hadriano memorat S. Hieronymus epist. 13 ad Paulin. erectum suo tempore Jovis simulacrum in loco Resurrectionis Dominicæ, marmoream Veneris statuam in rupe Calvariæ, & institutum in Bethlehemitica specu meretricium Adonidis cultum sustulit: quæ per annos circiter 180. ab Hadriani temporibus usq; ad Imperium Constantini perduravit: existimantibus persecutionis authoribus, quod tollerent nobis fidem resurrectionis & crucis, si loca sacra per Idola polluissent: nec cessavit illico per ejusmodi decreta persecutio, sub prætextu impactorum Christianis per novas calumnias plurimum criminum, quæ à Judicibus ipsis libenter audita advertit ad A. C. 128. Em. Baronius, ne ab inchoata semel barbarie desistere compellerentur.

112. Ante pacem itaque per Constantinum M. Ecclesiæ redditam, nullus fuit inter Christianos immunitatis

tis

tis localis usus in eorum Templis
 quæ per modò dictum Imperatorem
 juxta Religionis, Christianæ Charitatis,
 & Imperialis Clementiæ dictamen,
 stabilita primùm fuit, ut supra
 n. 66. & seq. vidimus, & confirmata
 per ejusdem successores, atque ab ipsa
 Ecclesia (cujus per Religiosam ejus-
 modi cessionem irrevocabiliter effe-
 cta fuerat propria) variis sanctioni-
 bus atque censuris communita. Et
 quanquam S. Paulus *Act. 25. v. 10* di-
 cendo: *ibi me oportet judicari*, non
 expresso nomine Judicis, cautè his
 verbis usus videatur nonnullis, ne
 Cæsarem profiteretur Judicem per-
 sonarum aut rerum sacrarum: *Ap-
 pellatio* tamen ejusdem *v. 11* subjun-
 cta: *Cæsarem appello* (ut scil. seditio-
 nis, notam à se & ab Ecclesia univer-
 sa repelleret, de Jure & facto, ut lo-
 quitur Em. Bellarminus *L. 2. de Rom.
 Pontif. c. 29.* ei, utpote per legem
 Christianam non privato Jure suo,
 se subjectum ostendens, atque juxta
 oracu-

oraculum *Act. 23. v. 11.* divinitus acceptum, hâc occasione Urbem Romanam accederet) aliud, & id quidem in iis rerum circumstantiis necessarium indicat, ut Judæorum ac concitatorum ab istis Gentilium calumnias impavido ejusmodi recurſu compeſceret, eâque appellatione, secundum Divinæ Providentiæ ordinem, vel demulceret Neronis animum, & Christianis conciliaret, vel Martyrii sibi Romæ inferendi famâ per orbem diffusâ Christiani nominis gloriam propagaret.

113. Quod autem conservandæ illæ Christianorum existimationi & impunitati maxime conducturum videbatur Apostolo, erat inculcata fidelibus morum integritas & charitas mutuâ: cujus ardore forsitan tepescente in quorundam cordibus, vel subnascente minus regulato erga res temporales affectu si qui inter se contendendum, nec temporale dispendium potius, ad fovendam Christianismi

stianismi tranquillitatem, vel evitan-
 da ea, quæ plerumque nasci solent
 ex litibus, scandala, ferendum puta-
 rent, hortabatur 1. *Corint. 6. v. 1.* ne
 Gentilem Judicem experiri præsu-
 merent: *audet aliquis vestrum, ha-*
bens negotium adversus alterum judi-
cari apud iniquos (Gentiles) & non
apud sanctos (Christianos) sed vilissi-
mos quosque potius ex Christianis
de causis ipsorum secularibus cogni-
turos, vel compositionis medium in-
venturos eligere v. 4. secularia in-
tur iudicia si habueritis, contemptibi-
les, qui sunt in Ecclesia, illos constitui-
te ad iudicandum: adeò quidem ut, si
quis fidelis contra fratrem recurrisset
ad Judicem Ethnicum, meritò re-
prehenderetur ab omnibus, & dete-
stabilis, parumque sollicitus de quie-
to statu ac honore fidelium haberetur.

114. At si quorundam crimina
 publicam Magistratûs profani vin-
 dictam in eorum caput & vitam exi-
 gerent,

gerent, quæ celari tamen posse videbantur, tales, disciplinæ, curandæ-que Reorum salutis æternæ studiô, pia Mater Ecclesia, citra publicam criminis enuntiationem, pœnitentiæ legitimæ, veluti spontè accedentes, subdidit, ut & lapsos sanctitati restitueret, & simul hæc viâ obviaret periculo capitis, juxta cautionem in ejusmodi delictorum capitalium Reis temper adhibitam, testibus S. Basilio *epist. ad Amphilocho. c. 34.* S. Augustino *serm 16 de Verb. Dom.* S. Leone P. *Epist. 80.* quâ commiscebantur cum pœnitentibus spontaneis *qui tantum se peccatores predicantes*, ut habet Concilium Toletanum IV. *Can. 53.* nullâ præviâ delictorum enormium confessione publicâ, vel convictio- ne, omnes pœnitentium gradus unâ cum publicè confessis, aut convictis decurrebant, quin eapropter in suspicionem fundatam commissi criminis adduci potuerint, nec ob præsumptum in ipsis majoris perfectionis *dua-*

duntaxat, ac ædificationis populi desiderium, à susceptione sacræ ordinarum, velut alii ob delicta publica pœnitentes, fuerint unquam exclusi. Unde luculenter infertur, procurandæ inter Ethnicos fidelium *munitati*, seu potius *impunitati* (salvæ Martyrii gloriâ) non aliter, quam per declinationem quorumq; motum adversus statum publicum, ac innocentiam vitæ consultum: in Ecclesiis verò, seu Christianorum conventibus, quantum per sæva illa temporalia licuit, legitimæ pœnitentiæ rigorem, citra respectum ad locum sacrum, ita fuisse exercitum, ut peccatores publici, post publicam delicti confessionem, salutaris pœnitentiæ iugo collum ibidem submitterent: occultum verò, nisi aliud videretur. Pœnitentes simul ac Episcopo, sicut & Pœnitentes spontanei, ac ii, quorum capitulum ex detecto scelere apud Curiam secularem, vel alibi, ut adulteræ conjugii cum Ecclesiæ scandalo, atque dete-

core

core, merui poterat, absque ulla speciali propalatione peccati, ad publicam pœnitentiam admitterentur. Quibus ita suppositis, modò videndum est, quænam loca à Constantini tempore hâc immunitate locali donata olim fuerint, & quænam eâdem hodie gaudeant?

115. Et primò quidem acturos de *Templis ac Altaribus* ipsis, prænosse oportet, plures olim fuisse partes constituentes, illarum saltem Ecclesiarum, quæ ob frequentiam hominum vocabantur *Basilicæ*, fabricam, scilicet I. *Atrium* amplum, & quadratum, in fronte sacræ *Ædis* sub dio positum, & à cæteris tribus lateribus convenienti pariete cinctum, cum porticu ante ipsiusmet Ecclesiæ aditum longitudine suâ hujus latitudinem adæquante, sub qua pœnitentes primi gradûs, dicti *Fientes*, in sacco & cinere, extra Templi limen separati ab omnibus pietatis officiis, & nec ad concionem quidem au-

L dien-

diendam admissi commorabantur
 quorum siqui se contaminâssent ne
 factis sceleribus, eos Tertullianus *L.*
de Pudic. c. 3. non modò à limine, ve
 rùm ab omni Ecclesiæ recto, extr
 porticum, submotos affirmat: quale
 ab Ancyrana Synodo *Can. 17. Hy*
manes, quasi sub aperto aere tempe
 state jactati, non autem *emergunt*,
 ut à quibusdam vox Græca transfer
 tur (cùm arreptitiis locus intra limen
 Ecclesiæ cum *Prostratis* fuerit) appel
 lantur.

116. II. *Narthecem* in propyleo in
 tra Templi Januam, latinè *ferulam*,
 cujus denominationis causâ Cabassu
 tius in *notit. Eccl. II. seculi*, *dissert. 10.*
n. 3. ex Joanne Meursio in id refer
 dit, quòd ibidem *Audientes* in se
 cundam pœnitentium classem relati
 constituerentur sub Ecclesiastica
 Censuræ ferula, & quasi tyrones, seu
 discipuli Rudimentorum Christia
 nismi rursus effecti, cum infidelibus
 Hæreticis, & Catechumenis primi ge
 neris

neris, qui, cum vellent esse Christiani, nomen nondum dederant, ad audiendam lectionem scripturarum, ac earum interpretationem, absque ulla tamen expiatione, convenirent, illaque finitâ, per Diaconum moniti, c. *Episcopus* 67. de conse dist. 1. unâ cum dictis omnibus egrederentur: per hoc etiam distincti à *flentibus*, quod hi ab omni Ecclesie ingressu exclusi, ac veluti nomine *filiorum* indigni, nondum ad disciplinam idonei judicarentur, juxta illud *Hebra. 12. v 8.* si extra disciplinam estis, ergo adulteri & non filii estis.

117. III. *Naon*, sive ipsū Templū (tū à *Narthece*, tum à *Sanctuario* tabulatis sive cancellis, & respectivè etiam gradibus distinctum) cujus inferiorem partem seorsim à cæteris occupabant *Pœnitentes tertii ordinis dicti prostrati*, quod in singulis Missarum solemnitatibus post privatorum ingressum, super eos in genua provolutos certæ preces publicæ, cum im-

L a positio-

positione manuum recitarentur: qui
 buscum etiam Energumeni & Cata-
 chumeni tam competentes, quàm
 electi ex eo, quòd adhuc essent habi-
 taculum Cacodæmonis, pro impuri-
 habiti, collocabantur. His autem
 ante oblationem quoque expulsis,
 foribus Ecclesiæ benè oclusis, in-
 choabatur Missa fidelium cui *com-
 stentes*, cum cæteris tamen fidelibus
 (ut colligi videtur ex *Conc. Nicæ-
 e. 13.* & exactè servatus tunc ordo per-
 suadet) impermissi, sinè oblatione
 munerum ad altare, & connexa cum
 hac Evcharistica communione, *dom-
 obtinerent suo tempore absolutionem
 plenariam*, interesse permitti fuerunt
 ita tamen, ut non procederent ultra
 præfinitum sibi spatium, *ambone-
 scil.* inter Sanctuarium & Navim situm
 suas hinc indè inferiùs alas habere-
 tem, ex quo minores Clerici psalle-
 bant, legebantur libri sacrificii Epistolæ
 ac Evangelio, proclamabantur Episto-
 lorum edicta, denuntiabantur ex-

com

communicati, & tam vivorum quam defunctorum nomina ex tabulis duas plicas habentibus publicè recitabantur: qui *Ambon* velut limes fuit inter pœnitentes ac puros fideles, servato discrimine sexûs, & statûs Monastici ac secularis, novis iterum verosimiliter Cancellis inter se & ab impuris sejunctos, atque inter hos & *Sanctuarium*, consistentes, unde hic pœnitentium gradus *consistentia* nomen olim obtinuit, quòd ad Missæ videlicet finem usque cum fidelibus puris per totam synaxin consisterent, nec aliorum instar è Templo ejicerentur.

118. IV. *Sanctuarium*, in cuius Meditullio situm erat sub Tabernaculo Altare, ad quod Episcopus vel secundi ordinis Sacerdos celebrans stabat facie conversâ ad populum, collocatis hinc inde duâbus Mensis, in quarum læva, dicta *Prothesi*, quasi *Propositione*, sacra Vasa cum suis velis, Panisq̄ue partim consecrationi

& sacrae communioni, partim evan-
 gelii post synaxin distribuendis deli-
 natus; in altera verò ad dexteram,
 era celebraturi vestimenta reponi-
 bantur. Post altare, ante extremum
 Sanctuarii murum, extabant de-
 scamna pro sacerdotibus in semicir-
 culari forma utrinque disposita, a
 que in horum medio sedes aliqua
 gradibus elevata pro Episcopo, qui
 si poterat, ipse; vel si ob infirmita-
 tem aut legitimam absentiam neque-
 bat, senior de sacerdotibus, in eadem
 Ara simul cum cæteris (ut in ordina-
 tione Presbyterorù apud nos etiam
 num fieri solet) inservientibus juxta
 suum ordinem Diaconis ibidem ad-
 stantibus, celebrare consuevit: in qua
 sensu Concilium Carthaginense IV
 A. C. 398. habitum c. 33. intelligen-
 dum est, cum Episcopus vel Presby-
 teros alienam Ecclesiam pietatis ani-
 mo visitantes invitari jubet ad conse-
 crandam oblationem, hoc est, *ad con-*
sacrificandum: cujusmodi Ritus
 no-

non nisi ætate Innocentii III. ut vult
 Jacobus Goar. in *Evchol. Græcor. not.*
ad ordin. Presbyt. n. 20. in Ecclesia La-
 tina abolitum, Græca adhuc conser-
 vat.

119. Et quoniam Libri veteres du-
 plex quoque *secretarium* indicant, ex
 Cabassutio *cit. dissert. 10. n. 14.* scien-
 dum est, gemina illa secreta cubicula
 in fronte Sanctuarii hinc indè con-
 structa fuisse, in quorum eo, quod
 ad lævam erat, cum Paulinus *epist. 12.*
ad Severum hos à se versus inscriptos
 referat:

*Si quem sancta tenet meditandi
 in Lege voluntas,
 Hic poterit residens sacris intendere
 libris:*

& in altero ad dexteram:

*Hic locus est, veneranda penus quo
 conditur, & quo
 Promitur alma sacri pompa
 Ministerii.*

Ufus utriusque perspicuè relucet, scil.
 prius deservisse recondendis ibi s-

cris & Ecclesiasticis libris ; alterum
 sacrae suppellectili asservandae. Ta-
 meti subinde latius acceptum, in
 apud S Gregorium M. L. 2. *Indic. 11*
epist. 54. ad Joannem Episcopum Ro-
vennatem, & in diversis Conciliis
 (quae in *Secretario*, id est, *Sanctuario*
 celebrata dicuntur) pro toto ipso
 Sanctuario usurpetur. Quanquam
 verò existimârint nonnulli, in *Secre-*
tario, seu *Pastophorio* ad dexteram
 constructo asservatam fuisse pariter
 tutioris custodiae causâ, SS. *Evchari-*
stiam, supradictis Paulini Verbis in-
 ducti: *hic locus est, veneranda penus*
quo conditur, quod vox penus proprie
accepta significet ea, quae sunt esui &
potui L. qui penum legat. 3. prin. ff. de
penus. leg. quorum sententia consonat
illud S. Clementis L. 8. constit. c. 13. ju-
bentis, peractâ communionem, quod
de Corpore Domini superest, cum
debita reverentia in Pastophorio re-
poni. Verum cum voce Penus ex
ead. L. 3. §. sed Aristo. 1. etiam, quae
 esui,

esui, potuique non sunt, imò *S. Vasa*
 II. Vasa quoque penuria continean-
 tur: & octo Libros constitutionum
 Apostolicarum *S. Clementi* vulgò ad-
 scriptos *Em. Bellarminus de script.*
Eccl. ab A. C. ad 100. ob multa in his-
 dem erronea & falsa, pro Apocry-
 phis, vel dubiæ saltem fidei habeat,
 nihil indè concludens eruitur: præ-
 terquam quòd *Pastophorium*, expli-
 catum à *S. Hieronymo ad Ezech. c. 40.*
Thalamus sive cubiculum sponsi ad-
 ventui præparatum, sicubi pro *SS.*
Evcharistiæ reconditorio, quasi le-
 ctus sponsi Ecclesiæ & animarum no-
 strarum, & ab eodem *S. Doctore in*
Isaia 22. pro Tabernaculo, in quo
 præpositus Templi habitat, sumitur,
 non necessariò denotet, alterutram
 Secretarii Cameram, ut ex alio ejus-
 dem Paulini Versu eidem epistolæ
ad Severum inserto colligitur, dum
 canit: *Divinum veneranda tegunt*
altaria fœdus: quo non obscure in-
 dicat, *S. Evcharistiam* suo jam tem-
 pore in ipsomet Altari consuevisse
 recondi.

120. Cùm autem fideles olim, etiam laici, instante, vel scæviente persecutione, Christi Corpus de Synaxi à Sacerdote acceptũ, ex illius temporis usu, licitè secum domum deferrent, ibidemque reverenter pro alimonie spirituali & excitatione fervoris ac impavidè subeunda futura certamina asservarent: hujusmodi delatio ad suas ædes potiori jure competiit Episcopo, vel primario Sacerdoti loci, tum in proprium usum prædictum, quando sacrificare non poterat; tum ad providendum indè fidelibus, siquis consumptis ante novam synaxin particulis, ob imminentem exitum, vel aliàs indignissent ulteriore cœlesti alimento. At quoties, suspensâ vel profusus cessante Tyrannorum scævitiæ, fidelibus dietim convenire liberiùs, & Dominicæ saturitatis munimine refici quotidie licuit: Divinorum munerum asservatione regulariter ultra diem in gratiam infirmorum scilicet aut supervenientium quandoque peregrin-

regrinorum, minimè opus fuit: nec
 usquequaque perspicuum est, in quo
 præcisè loco primitus ea custodie-
 rint, observatam tunc *silentii fidem*
 de nostris Mysteriis: cum qua sicut,
 ante conversionem Gentilium, &
 Hebræorum compactionem in eam,
 sub qua degunt hodie, servitutum,
 non cohæsit publica SS. Eucharistiæ
 expositio in apertis Basilicis, aut cir-
 cumgestatio per plateas; ita multò
 magis eosdem hujus Sacramenti cu-
 stodiæ locum celari oportuit, ne eo
 semel incautè detecto, insurgentibus
 procellis novi furoris, primam ra-
 biam contra illud exerent, idque
 ludibriis, ac mille profanationibus
 inhonorarent.

121. Verosimiliter tamen sæpeci-
 tatus Cabassutius in *Noit. Eccles. se-
 cundi sec. dissert. 8. nu. 15.* post intro-
 ductum apud Christianos usum Tem-
 plorum, putat, SS. Eucharistiam an-
 tiquitus in armario ad sanctuarii la-
 tus ut plurimum fuisse reconditam,

L 6

donec

donec Concilium Turonense II. An.
 Chr. 567. sub Pelagio I. in Galliis ha-
 bitum *can. 2.* illam in ipsomet Altari
 sub titulo Crucis, velut digniore lo-
 co, iussit reponi: Cum quo non pug-
 nat idem SS. Sacramentum alibi in-
 tra suspensam supra sanctū Altare co-
 lumbam; vel intra arculam aureā aut
 argenteam alicubi custodiri consue-
 visse, ut colligitur *ex vita S. Basilii* ab
 Amphilocho Iconii Episcopo, ut ere-
 ditur, *Græcè conscripta* ex Testamen-
 to Perpetui Episcopi Turon. *tom. 5.*
Spicileg. Dacher. & ex querela à Cle-
 ricis ac Monachis Antiochenis in V.
 synodo A. C. 553. CPoli. *act. 1.* con-
 tra Severum Antiochenum Pseudo-
 Antistitem his verbis concepta: *Pre-*
sumptum est & hoc ab eodem, o Beatif-
simi, nam columbas aureas & argen-
teas in formam Spiritūs sancti super
Divina lavacra & altaria appensas,
unā cum aliis sibi appropriavit &c. a-
 libi verò ejusdem asservationi servi-
 isse pretiosas turriculas, de qualibus
 S. Remigius apud Flodoardum *L. 5.*

Histor.

Histor. Remen. Venantius Fortuna-
tus lib. 3 Epigram. 25. ad Felicem Bi-
turicensem Episcopum, qui pro custo-
 diendo Christi Corpore turrim ex au-
 ro fabricari curaverat, & Gregorius
 Turonensis *lib. 1. de gloria Martyr. c.*
86. dum hujus generis turriculam, in
 qua continebatur Mysterium Domi-
 nici Corporis, ex impuri cujusdam
 Diaconi eam ad Templum ferentis
 manu elapsam ac ad Altare prodigiosè
 translata commemorat: unde Es-
 pencaus *l. 2. de Euch. ador. c. 8.* con-
 firmat morem in Gallia potissimum
 olim receptum, ut sacris solemnibus
 per Episcopum absolutis, SS. Altaris
 Sacramentum è Templo primario
 deferretur in Ciborio, Arca, itinera-
 rio, repositorio, pyxide; ciborio por-
 tatili sive turricula, ad vicinum Epis-
 copium, illic in Oratorio Antistitis
 ad proximam usque solemnem syna-
 xim asservandum: eundemque in
 Hispaniis usum obtinuisse idem præ-
 stantissimus Author conjicit ex ejus,
 L 7 qui

qui indè irrepperat, abusûs correptione in Bracarenfi Synodo III. circa An. Chr. 675. cuius Canon quibusdam fugillat Episcopos, quòd ad Ecclesiam progressuri, detestandâ presumptione ferrent *Arcam Domini cum Reliquiis è collo suspensam, indidentes sellulis per Levitas delatis, majoris apud homines fastûs gloriâ tumescerent, eoque abusu rescisso, jubet, ut vel Episcopus, si eam per se deportare elegerit, unâ cum populo pedestri Processione ad Conventum SS. Ecclesiarum procedente, sanctam Dei Reliquiam (quâ phrasi Eucharistiam Græcorum *Πρασανctificατα* ἀγία λέγεται, & Concilium Matisconense II. c. 6. Eucharisticas species *Reliquias Sacrificiorum* appellat, sacerdotalisque Romani compiler p. 3. tract. c. 4. apud Espencæum cit. advertendum monet, in Processione Festi Corporis Christi nullam aliam *Reliquiam* esse portandam) prehensò reverenter manibus ciborio deferat; vel juxta consuetudinem antiquam, in Festis quibus*

quibusque diebus Arcam Domini
 cum Reliquiis Levitæ in humeris ge-
 stent: quæ consuetudo tamen & ipsa
 postmodum justis de causis improba-
 ta fuit, & à S. Congregat. Rituum
 2. Junii 1618. penitus abrogata. Nec
 quicquam hactenus dictis adversum
 infertur exinde, quòd apud Hesy-
 chium Hierosolymitanum Presbyte-
 rum l. 2. in *Levit. c. 8.* superstites Sa-
 cramenti species flammis absumptæ,
 aut innocentibus parvulis utriusque
 sexûs, ut videre est in *cit. Concil. Ma-
 tiseon. II. & in Turonensi III. c. 19.* ad
 consumptionem distributæ: plurimo-
 que tempore fideles quotidie hoc Sa-
 cramento refecti legantur. Nam He-
 sychius, sicut & Concilium Arelaten-
 se III. C. 5. de speciebus mucorem
 contrahentibus, aut vetustate cor-
 ruptis, tantummodo loquitur, cu-
 jusmodi usûs comburendi vestigia in
C. si per negligentiam, 27. de consec. dist.
 2. & in moderno Missali Romano *de*
defectib. in celebr. §. 10. nu. 14. de-
 prehendantur: nec aliter intelligen-
 dum

dum esse Hefychium, liquet ex Eua-
 grio scholastico *L. 14. hist. Eccles. c.*
35. paulò antè, & ex Nicephoro l. 17.
hist. Eccles. c. 25. diu post scribentes
 Reliquias Evcharisticas, populi com-
 munioni superstites, ne corrumpen-
 rentur, parvulis nondum de innocen-
 tia Baptismali dejectis, quos Nice-
 phorus *l. cit. ἀφδοῦς* vocat, ac sibi
 quoque, cum admodum puer esset,
 sæpe numero contigisse asserit, &
 quidem ex mente dictarum synodo-
 rum Maficon. ac Turonen. feriã
 quartã & sextã, intra Ecclesiam, at-
 que, ut colligitur ex objectione Basi-
 lii Cilicis contra Joannem Scythopo-
 litam in *Bibliotheca Phot. i.* post Evan-
 gelium porrectas fuisse. Quoad quo-
 tidianam verò fidelium communio-
 nem, ut nihil de feriis aliturgicis di-
 cam, constabit ex *nu. 123.* certumque
 est, post Novati hæresim, institutam
 fuisse specialem Pœnitentium clas-
 sem, *Consistentium* dictam, in qua,
 post pœnitentias corporales ad finem
 perdu-

perductas, aliquamdiu solâ precum
 communionem, ut vidimus *num. 117.*
 gauderent, donec puriores effecti
 admitterentur ad oblationem pariter
 ac Evcharistiæ participationem, nisi
 urgeret infirmitatis periculum, teste
 S. Cypriano *epist. 54.* ubi refert De-
 cretum Concilii Romani & Africa-
 ni, quo Constitutum erat, ut lapsi
 diu agerent pœnitentiam plenam, si-
 que periculum mortis urgeret, pa-
 cem sub ictu mortis acciperent.
 Quod ipsum similiter in Eliberitana
 synodo *c. 37.* de fidelibus energume-
 nis, secluso irreverentiæ periculo,
 statutum legitur: & porro si quis fi-
 dei causâ detentus in vinculis, occa-
 sione fortuito arreptâ, sacro viatico
 præmuniri desiderâset ad imminens
 prælium, utique præsto tunc semper
 esse oportuit SS. Evcharistiam, quæ
 ex S. Cypriano *cit. epist. 54.* ad hoc fit, ut
 possit accipientibus esse tutela, quosque
 tutos esse contra Adversarium volu-
 mus, munimento Dominica saturita-
 tis armemus.

122. Quibus accedit, quòd nec
 quoque, qui ex parte Ecclesiæ S. Com-
 munionē quotidie porrigentis eadem
 continuò refici poterant, ob causas
 ex illorum infirmitate, indisposi-
 tione, aut alio conveniente motivo sub-
 natas, dietim ad illam accesserint
 quemadmodum de S. Joanne Chry-
 sostomo refert Palladius *in ejus vita*
 quòd jam existens in Ecclesia, ob le-
 vā animi commotionem, aliquando
 Divinorum munerum oblatione su-
 persederit, Panophio Pisidiæ Epī-
 copo tunc in suum locum subrogato.
 Quapropter S. Augustinus *serm. 18 de*
Verb. Dom. cū dixisset: *Accipe quoti-*
die, ut quotidie tibi proficiat: mox sub-
 jungit: *Sic vive, ut quotidie merearis*
accipere, quò respexit sel. record.
 Innocentius XI. quando per Vica-
 rium suum Eminentissimum Cardi-
 nalem Carpineum Prædicatoribus
 An 1687. insinuari nonnulla circa quo-
 tidianum Eucharistiæ usum fœdelibus
 inculcanda præcepit, Nec vetus ille
 mos

mos tradendæ fidelibus Eucharistiæ,
 & ab iisdem pro sua cujusque devo-
 tione ac necessitate de propriis mani-
 bus domi sumendæ, qui viguit adhuc
 tempore S. Basilii, impedivit, quia
 eadem vel in Episcopi domo maximè
 ante usum Ecclesiarum, vel in harum
 Sacrario, semoto Ethnicæ direptio-
 nis periculo, custodiretur, ut ex cit.
eiusdem Sancti vita constat, ubi panis
 Eucharistici in tres partes divisi unam
 ipse reverenter sumpsisse, & alteram
 columbæ aureæ super Altare penden-
 ti imposuisse perhibetur: eodemque
 recurrit, quod de Serapione ex Dio-
 nysii Alexandrini litteris excerptum
 Eusebius *lib. 6. hist. Eccl. c. 44.* fusè
 recenset. Adeò ut certum, ac fixum,
 siquæ allatæ hæctenus authoritates
 nondum sufficere videantur, insuper
 autoritate Optati Milevitani *lib. 2.*
advers. Parmen. Victoris Uvicensis
lib. 1. persecut. Vandal. & Cyrilli Ale-
 xandrini *in epist. ad Calosyrium* irre-
 fragabiliter confirmatum permaneat,
 Augu-

109

Augústissimum hoc Sacramentum extra synaxaes ad fidelium usum in Ecclesiis, & subinde justis de causis etiam extra easdem reverenter, sive, ut Origenes *homil. 13. in Exod.* loquitur, cum omni cautela & veneratione, aservatum fuisse. Et hoc ita de structura materialis Ecclesiæ, & principalibus ejus partibus: quibus pervestigatis, aliquid de *locis Sacris & Religiosis* extra Templi fabricam constitutis adjiciendum est, inter quæ *Baptisteria*, saltem primis fidelium seculis, *Cœmeteria*, *Hospitalia*, & *Monasteria* numerantur.

123. Tametsi enim plerique fontes Baptisinales hodie existant in ipsis Ecclesiis, & suo jam tempore S. Gregorius *M. L. II. In diæt. 6. epist. 24.* Baptisterii in Ecclesia S. Mariæ Civitatis Tarentinæ per Honorium ejus loci Episcopum noviter constructi meminerit: certum est tamen, rebus Ecclesiæ paulatim in ordinem redactis, sublato extra necessitatis casum promiss.

miscuo fluminum ac fontium usu, de
 quo *Act. 8. v. 36. & Act. 16. v. 13. &*
15. ubi etiam *v. 33.* custos carceris
 cum domo sua in ipso carcere Baptif-
 malibus undis tinctus invenitur: pro
 administrando hoc lavacro Mystico,
 tempore persecutionis quidem, in
 privatis quorundam fidelium ædibus,
 ut in *Act. S. Marcelli* apud Surium *16.*
Januarii de fonte Baptismali condito
 in domo B. Cyriaci legitur, aut in
 Cæmeteriis, ut *ut in actis S. Liberii* de
 Cæmeterio Ostriano non longè à
 Noëllæ Cæmeterio, tertio ab Urbe
 lapide, viâ salariâ, tanquam loco, in
 quo S. Petrus Apostolus, & S. Libe-
 rius baptizârint, asseritur; & de Cæ-
 meterio Vaticano in area Palatii Apo-
 stolici Innocentius X. per sculpturam
 & inscriptionem publicam exhibet:
 obtentâ verò publicâ pace, ut Euse-
 bius *L. 10. hist. Eccl. c. 4.* innuit, extra
 majores Civitatum Basilicas, in ha-
 rum vicinia, Baptistaria seorsim con-
 structa fuisse, quale etiamnum Ro-
 mæ conspicitur prope Lateranensem
 Basi-

Basilicam, & Ravennæ sub nomine
S. Joannis in fonte prope Ecclesiam
 Metropolitanam, ut scilicet Neophy-
 ti discerent, se per Baptismum dila-
 taxat in Ecclesiam, veluti membra
 Corporis Christi, admitti, & tanta
 quidem amplitudinis Baptisteria
 quædam extitisse olim novimus, ut in
 iis tum Concilia in *Synod. Chalcedon.*
act. 1. tum Ecclesiastica Judicia apud
 Palladium in *vita S. Chrysostr. c. 14.*
 peracta dicantur. Postea nihilomi-
 nus Baptisteria in ipsismet Ecclesiis
 prope *πρόναυ*, seu Templi vestibulum,
 condi cœperunt, narratque
 S. Gregorius Turonensis *L. 2. hist. c. 31.*
 ab accito per Reginam Crothildem
 S. Remigio Remensi Episcopo Clo-
 dovæo Regi baptizando in Ecclesia
 lavacrum salutis sumptuosissimè præ-
 paratum fuisse. Cumque Baptisteria
 speciali ritu, de quo etiam antiquus
 ordo Romanus, consecrarentur, ac
 in iisdem panderetur non tantum ad
 Ecclesiam, sed in ipsum quoque Cœ-
 lum

lum adoptivis Dei filiis aditus, maxima semper in veneratione à fidelibus habita, nec impunè ab infidelibus despecta fuère, quemadmodum mors infelix *Carpasi*, cum fontem Baptistalem in prophanum balneum convertisset, ostendit. Et constat, quàm triste omen S. Germanus Patriarcha CPanus ex conspurcata ventris sordibus aqua Baptistali à *Constantino Leonis Isauri filio*, *Copronymo* inde dicto, pro Ecclesia Christi destimpserit. Nec minùs portentosa fuit similis sceditas, quàm *Wenceslaus piger* in susceptione Baptismi Norimbergæ sacrum fontem infecit: unde ex omnium animis uno ore præfagium prodit, sacrarariter ac prophana sub hoc aliquando Principe, quo post Helio-gabalum vix spurcior Imperium tenuit, contaminanda.

124. *Cœmeterium*, quod non bene à Cimiterio seu tritis defunctorum cineribus; nec à *cimicibus*, vermiculis malè foetentibus: sed à Græ-

ca voce *χοιμάω* dormio derivatur, sui-
 que nominis etymo indicat Chri-
 stianorum corpora sinu suo recepta
 non tam mortua jacere, quam requi-
 escere, ob spem resurrectionis iuxta
 Apostolum 2. *Thessalon. 4. v. 14.* mor-
 tuos *χοιμνδέντας* quasi somno sopi-
 vocantem: olim quidem, obstanti
 prohibitione Juris Romani XII. *Tabular.*
in Urbe ne sepelito, neve urbi
 à primis fidelibus, ne despiciere vide-
 rentur Jura Gentilium, post Legem
 Decemviralem, Triumphalium duri-
 taxat hominum, qui virtutis causa
 Legibus non tenebantur, atque Ve-
 stalium ossibus id specialiter permis-
 rentium, extra murorum ambitum
 postea verò etiam in civitatibus, &
 sæpe in ipsis Ecclesiarum atris,
 vestibulis, porticibus constructum
 fuit, exemplò fortassis Constanti-
 M. ut notat Sozomenus *Lib. 2. hist.*
Eccl. c. 32. ab eo igitur, tanquam ex
 eius rei Authore, consuetudine
 etâ, Imperatores Christiani post mor-
 tuos

tem C. Poli sepeliuntur, atque Episcopi
 etiam, quippe cum dignitas etiam sa-
 cerdotalis, Imperii dignitati par sit,
 imò verò in locis sacris primas partes
 obtineat. Cujus Imperatoris Nico-
 mediæ defuncti corpus in aureo locu-
 lo C. Polim delatum Constantius ejus
 filius reponi curavit in Ecclesia SS.
 Apostolorum, eam ipsam ob cau-
 sam à Constantino M. dum viveret,
 condito, & in Imperatorum ac Epif-
 coporum sepulturam delecto, ut So-
 crates lib. 1. hist. E. cl. c. 26. observat,
 ne Imperatores & Sacerdotes aliquan-
 do destituerentur Reliquiis Apostolo-
 rum: sive, ut Eusebius lib. 4. de vita
 Constantini M. c. 60. loquitur, ex fi-
 dei præstantia, prævidens futurum, ut
 post mortem, orationum, quæ hic ad
 Apostolorum gloriam offerenda erant,
 participes efficeretur: qui tamen si sepul-
 ture locum extitisse intra ipsammet
 Apostolorum ædem insinuare vide-
 antur: S. Joannes Chrysostr. tamen
 homil. 26. in 2. Corin, 12. rem
 M clarius

clarius detegit: *Constantinum M. magno se honore affecturum existimavit filius (Constantius) si in vestibulis collocaret Piscatoris ? & quod in Regibus janitores sunt Regibus, id in sepulchris Reges sunt Piscatoribus: & hi quidem, velut ipsius loci Domini intus habitant; illi vero, tanquam accolae ac vicini, praclare secum agi putant, si paucula ipsis assignatur vestibularis & ubi, Zonaras in *Constant.* pag. 10. ab eodem Constantio stoam sive porticam supra tumulum Constantini M. constructam asserit, cujus porticam etiam Cedrenus in *Arcadio* meminit, quem unam cum Eudoxia conjugem in Templo Apostolorum meridionali porticam refert sepultum. Et antequam invaluisset mos sepeliendi defunctorum corpora in ipsismet Ecclesiis, constat ex venerabili Beda *lib. 2. hist. Eccles. gentis Anglor. c. 3.* in Anglia quoque ipsum S. Augustini Anglorum Apostoli corpus juxta Ecclesiam SS. Petri & Pauli primum positum, tum postea in Templo*

Templi dedicationem, in Aquilonari
ejusdem porticu decenter tumulatum
fuisse: in qua etiam (porticu) sequen-
tium Archiepiscoporum omnium sunt
corpora tumulata, prater duorum
tantummodo, id est, Theodori & Berth-
maldi, quorum corpora in ipsa Ecclesia
posita sunt, eò quòd prædicta porticus
plura capere nequivit.

125. Quidquid autem olim Cyræ-
nei, Cynici, ac alii quidam Philosophi
de contemnèdo sepulturæ usu sensisse
dicantur cum Lucano de interemptis
in pugna Pharsalica, quos Cæsar hu-
mari, comburi que vetuerat, ita Cæ-
sarem alloquente:

*Nil agis hâc irâ; tabesne cadavera
solvat*

*An rogus, haud refert: placido na-
tura receptat*

*Cuncta sinu: & post: capit omnia
tellus*

*Quæ genuit: cælo tegitur, qui non
habet urnam.*

Ingens tamen apud Romanos, ac a-
lias

M 2

lias

lias Gentes Hircanis, Massagetis, &
 Tibarenis cultiores, sepulturæ eunt
 atque Religio, immò pars supplicii
 fuit, Decreto Magistratûs insepultum
 abjici, ferisque ac avibus in prædâ
 exponi: ut mirum videri non debeat
 cum Plutarchus in *Numa* mortuos
sacros, & eorû exuvias in terris super-
 stites *sacras* appellat, quòd authoritas
 Legû passim obviarum, per inhumationem
 corporis humani *locus Religiosus*
reddatur. Et quamquam et
 contactu cadaverum, vel sepulchro-
 rum, Judæi *Num. 19. v. 16.* immu-
 ditatem legalem olim contraxerint, ac
 que ne facilè, incurrendo in sepul-
 chra, polluerentur, eadem extra Ur-
 bes in agris & locis separatis habue-
 rint, ideoque Josias Rex *4. Reg. 23. v. 14.*
 & 20. loca Idolis sacra omni Re-
 ligione destitutus, ea repleverit ossi-
 bus mortuorum: summa tamen
 cura atque religio circa sepulturas ac
 tumulos fuit, ne videlicet exhumaren-
 tur eorum ossa, vel miscerentur

tur
 quo
 Jud
 pher
 den
 loco
 Reg
 pher
 vera
 ejici
 & o
 prof
 larii
 luiffe
 to de
 plun
 ram
 veru
 Juda
 sepul
 à R
 viole
 nare
 12
 mini
 tu

tur ossibus, aut rebus immundis: quod veluti gravem pœnam, Judæis, ob immolatos in Tophet Saturno filios, ibidem occidendis, & extra sepulturam Patrum in loco profano sepeliendis, ossaque Regum Juda & Sacerdotum, ac Prophetarum atque eorum qui habitaverant Jerusalem, de sepulchris suis ejicienda prædixit *Jeremie c. 7. v. 32. & c. 8. v. 1.* quam ignominiam ac profanationem ex divinatione S. Hilarii *Can. 32. in Matth.* declinare voluisse videntur *Matt. 27. v. 7* coempto de triginta argenteis Judæ in Templum projectis agro figuli, *in sepulturam peregrinorum*, ne illatione cadaverum gentilium, aut aliàs diversæ à Judaica fidei hominum exterorum, sepulcra & cæmeteria sua, ut Judæa à Romanis in provinciam redacta violenter attentari cœperat, contaminarentur.

126. Si quando autem Christiani minimam sepulturæ rationem habu-

isse videntur, id longè aliâ mēte
 quàm à Philosophis, factum S. Au-
 gustinus lib. 1. C. D. c. 12. demonstrat
 neque istud pia fides reformidat, tēte
 prædictum, nec absumentes bestiarum
 surrecturis corporibus ob futuras, qu-
 rum capillus capitis non peribit. N-
 ullo modo diceret veritas Matt. 10.
 28. nolite timere eos, qui corpus occi-
 dunt, animam autem non possunt occi-
 dere. Dicitur quidem in Psal. 78. 32.
 Posuerunt mortalia servarum suorum
 escam volatilibus cœli, carnes sancto-
 rum tuorum bestiis terra: effuderunt
 sanguinem eorum, sicut aquam in
 cuitu Hierusalem, & non erat qui
 peliret: sed magis ad exaggerandam
 crudelitatem eorum, qui ista fecerunt
 non ad eorum infelicitatem, qui
 perpessi sunt: moxque c. 13. subnectit
 nec ideò tamen contemnenda & ab-
 cienda sunt corpora defunctorum, in-
 ximeque justorum atque fidelium, qu-
 bus tanquam organis & vasis ad omnia
 bona opera sanctus usus est Spiritus

Cu

Cujusmodi argumento quoque Origenes *lib. 8 contra Cels.* utitur: sique Ethnici vix aliquam de futura resurrectione fidem habentes, & Judæi cadaverum licet contactu inquinari timentes, non intermisere tamen hoc ultimum & maximum pietatis officium, adeo ut Imperator M. Antoninus Philosophus, referente Capitolino *in ejus vita*, vulgaria funera jussit publico sumptu efferri: multo magis idem Christianis incumbit qui & humani corporis dignitatem ex Verbi Divini consortio per Incarnationis Mysterium, & ex SS. Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum usu veluti consecrationem perspectam habent, & clarius precepta Regni cœlestis ac resurrectionis fide, mortem, ut æternitatis introitum, atque corporum exanimationem veluti somnum cum spe subsequituræ reunionis considerant. Unde cœmeteria non tantum ex illatione cadaverum pro *Religiosis* habent; sed & certo ritu bene-

benedicunt, & sacra efficiunt, ut
 statur de sui temporis usu Gregorius
 Turonensis *L. de glor. Confess. c. 106*
 ubi de se ipso refert, quod, cum de
 obitu B. Radegundis Francorum Re-
 ginae certior redditus, accessisset ad
 Pictaviense Monasterium à defuncto
 constructum, locusque in quo sepe-
 ri debebat, nondum sacerdotali be-
 nedictione sacratus fuisset, ipse Gre-
 gorius rogatus à civibus eum, absen-
 te Pictaviensi Episcopo, consecra-
 rit. Imò & S. Cyprianus *epist. 68. ad
 Clerum & plebes in Hispania con-
 stantes*, referendo Martialem nefan-
 do Idololatriæ scelere contamina-
 tum, præter frequentata diu Genti-
 lium Collegia, & Christum negatum,
 filios quoque gentium more apud
profana sepulchra deponi, & alienige-
 nis consepeliri sivilisse, satis insinuat,
 annotante ad hunc locum Pamelio
 Brugensi Canonico, in Ecclesia jam
 tunc extitisse, *loca sacra*, ubi fideles
 sepelirentur.

117 Ab initio quidem hæc Cæmeteriorum consecratio indè principaliter nata videtur, quòd eò precum & celebrandæ synaxis causâ primi fideles, ut securiùs laterent, confluerint: unde orta illa Persecutorum verba sub Hilariano Præside apud Tertulianum *ad scapulam* : *area non sint*; hoc est loca sepulturarum Christianorum (ad impediendos eorundem sacros conventus) destruantur : similiterque Dionysio Episcopo & aliis fidelibus, ab Æmiliano Alexandria Præsfecto juxta mentem Imperialium Edictorum, interdictum fuisse cæmeteriorum ingressu scribit Eusebius *L. 7. hist. Eccl. C. 10.* separato tamen Basilicarum seu Templorum loco à cæmeteriis, permittitque Christianis non secùs, ac aliis quibuslibet supplicio subjectis, per *L. obnoxios II. C. de Religios. & sumptib. funer. sepeliendi facultate*, & integrâ per Galienum apud Eusebium *L. 7. hist. Eccl. c. 12* adeundi occupandique cæmeteria

potestate, verisimile est, ea benedi-
cendi usum perstitisse, & ideò deinde
iisdem ferè, quibus Tempia, privile-
giis ac immunitatibus decorata fuisse.
Constatque, quantâ Religione Con-
stantinus M. corpus certorum homi-
num ex nongentis quinquaginta
versorum Collegiorum & artium of-
ficinis compositum, ad *humanda*
Cameteriis fidelium cadavera, Ecle-
siæ subjectum, & publicis quibusque
muneribus ac vectigalibus immunitatis
voluerit: quod corpus postmodum
aliis centum quinquaginta officiniis
adauctum Anastasius Imperator do-
tavit certis redditibus: & Justinianus
Imperator, præfatorum testis *Novellæ*
43. c. 59. confirmavit.

128. Cùm *Hospitalia* quoque
Nosocomia, *Orphanotrophia*, atque
similia loca ad Religionem perti-
neant, & immunitatis privilegio gau-
dere dicantur, ut mox videbimus, de
his insuper præmittenda sunt aliqua
ut quæ de eorum immunitate locali
tracta-

tractabimus, exactiùs intelligantur. Et de *Hospitalitate* quidem neminem latet, quantopere eam Christus *Mat. 25. S. Petrus 1. Pet. 4. S. Paulus ad Rom. 12. ad Tit 1.* ac alibi sæpe S. Joann. 3. *Joan. v. 5* nobis commendent, ne Judæis atque Gentilibus deteriores inveniamur : de quorum illis liquet, quàm sollicitè etiamnum in locis, ubi tolerantur, se huic erga suos officio charitatis impendant, ac licèt parietibus domesticis illud plerumque inscriptum habeant : *Die primo hospes; secundo onus; tertio foetens* : ijs nihilominus, qui Archisynagogo litteras peregrinantibus inter ipsos dari solitas exhibent, consilio & ope præstò sint, hospitiumque, & viaticum tempore discessus concedant. Quoad Ethnicos autem (ut nihil hïc de hospitali tessera dicam) contendit Serrarius in *Tob. 6. q. 3.* ævo Josue, quo exploratores in Jericho missi *Josue 2. v. 1.* apud Rahab divertisse leguntur, nullum extitisse usum publicarum, ut

M 6 hodie

hodie tabernarum, ob summam
 hominum illius temporis erga adve-
 nas non suspectos beneficentiam :
 2. Machab. 6. v. 2. Gentilium erga Je-
 vem *Hospitalem* Religio proditur
 erecto ei Templo in Garizim : quod
 nomine speciatim quoque commem-
 dantur à Tacito de *morib. German.*
 veteres nostri Germani : *notum, igno-
 rumque, quantum ad jus hospitii, nempe
 discernit.*

129 Quibus longè superiores præ-
 mi fideles, quamdiu, ob fidei perfe-
 ctiores, Xenodochiorum inter ipsos
 usus esse non potuit, pro fratribus in
 peregrinatione constitutis nō minus
 quàm pro aliis verè pauperum ac e-
 gentium necessitatibus contulerunt
 subsidia, sub directione localis Epil-
 copi, & tanquam à Christo se visitari
 gaudentes, si quando peregrinus fi-
 delis litteris testimonialibus, pacifi-
 cis, communicatoriis, Canonicis, si-
 ve ut alii vocant, formatis, id est, cer-
 tã quadam formã conscriptis, aut
 quam

quamdiu ob nimiam in fideles savitiam, certumque proinde Catholicorum itinerantium vitæ periculum litteras ejusmodi secum deferre non congruit, Apostolici Symboli, quod Tertullianus *L. de præscript. c. 20.* contesserationem hospitalitatis appellat, notitiâ instructus apparuit, talem non mensâ solum ac ope, sed etiam consortio Mysteriorum frui siverunt: imò & infidelibus, ac iis, quibuscum communionem sacrorum habere non poterant: aut qui ob ignorantiam Symboli, vel deinde ob defectum ejusmodi litterarum testimonialium de crimine, vel heterodoxa Religione, aut Paganismo suspecti erant, perhumaniter exceptis omne solatii genus tantâ comitate præstiterunt, ut S. Pachomius apud Suriû *in ejus vita*, parentibus Idololatriæ natus, & sub Maxentio militans, Oxirinchi à Christianis aliàs sibi incognitis liberaliter in transitu habitus, Deo intus agente, Christianus, sub Palemone Monachus, ac in Thebaide S. Abbas eva-

M 7 serit:

ferit: neque hanc nostrorum erga ad-
 venas benignitatem Julianus Apostata
 inficiari potuerit *in sua ad Arse-
 tium Epistola* relata à Sozomeno *L. 1.
 hist. Eccl. c. 15.* turpe profecto est, cum
*nemo ex Iudæis mendicet, & impii Ga-
 lilei (Christiani) non suos modo, sed
 nostros quoque alant, ut nostri auxilio
 quod à nobis ferri ipsis debeat, destituti
 videantur.*

130. Episcopo autem (cujus do-
 mus, ut S. Hieronymus *Comment. su-
 per epistolam ad Tit. 1.* ait, *omnium
 commune debet esse hospitium*) hospita-
 litas jam olim ad eò necessaria habita-
 fuit, ut S. Gregorius Nazianzenus
in carm. de sua vita, impotentiam
 ministrandi hospitibus, ob tenuita-
 tem proventuum, inter causas recu-
 sati à se Episcopi. us Salimorum ab-
 leget: & Concilium Cartaginense
 IV. relatum *C. episcopus 7 dist. 4. 1.* in-
 jungat Episcopo, ut non procul ab
 Ecclesia locum recipiendis atque tra-
 ctandis pauperibus peregrinis desti-
 natum habeat: & qui quis ab hoc Chris-
 tianus

stianæ Charitatis officio alienus in-
 venit, Jure prohibeatur ordinari C.
Archidiaconum un. dist. 85. quod cum
 S. Joannes Chrysostronus singularis
 abstinentiæ lucrandique temporis
 studio, & ob stomachi nimiâ prioris
 eremi austeritate malè affecti fasti-
 dium, CPoli in Urbe, ubi omnes
 ferè Orthodoxi, aliàs hospitalissimi
 esse solebant, non faceret, sed solus
 plerumque cibum sumeret: quidam
 ex adversariis in *Synodo ad Quercum*,
 Episcopum tam insignem, atque pro
 sustentatione pauperum aliis, ut mox
 videbimus, viis cum primis sollici-
 tū, traducere non horruerit, quòd in
 hospitalitate deficeret, & ne cum suis
 quidē Clericis mentam haberet com-
 munem, nec Theophilo & Ægypti
 Episcopis propriam domum ac vi-
 ctum obtulisset. Quibus Palladius in
vita S. Chrysostr. reponit, in tanta ad-
 ventantium indies peregrinorum
 frequentia CPoli, ubi omnes ferè
 hospitaes erant, nihil à piissimo An-
 tistite

tistite neglectum, recteque compo-
to sumptus Obsoniorum Ministe-
rium verbi praelatum fuisse.

231. Et hæc ipsa ratio fuit erige-
dorum in magnis Urbibus hospitali-
ex eleemosynis fidelium, Episcopi
dispensationi ad pios usus commissa
ne quotidianâ tot peregrinorum,
liorumque pauperum curâ nimis
stracti Episcopi minus liberè vacare
possent Ministerio verbi & orationis
sicut in simili de SS. Apostolis legitur
Act. 6. v. 2. & seqq. cuiusmodi Hospi-
tale extra Urbem Casariensem à
Basilio è fidelium largitionibus con-
ditum, annuisque proventibus locu-
ples, S. Gregorius Nazianz *orat. 10.*
præ amplitudine *novam civitatem*
appellat: quo spiritu ductus Eubulus
unus ex duodecim Senatoribus Ro-
mâ Byzantium à Constantino M. ad-
ductis, CPoli celebre Xenodochium
condidit apud Du Cange *in CPoli*
Christiana C. 4. §. 9. de Xenod. mem-
nitque Theodoretus *L. 5. Eccl. Hist.*

c. 8. eximia charitatis à Placilla Augu-
 gūsta Theodosii M conjugē in Hof-
 pitiis Ecclesiarum exercitæ : ubi per
 hospitia Ecclesiarum intelliguntur
 pia loca. Authoritate Sacrorum An-
 tistitum, ad hospitalitatis usum, pau-
 perumque provisionem C. licet 4. x.
 de relig. domi. destinata, quæ pro va-
 rietate humanæ miseræ, cui succur-
 ritur, diversa nomina, ut Xenodo-
 chii, Prochii, Nosocomii, Orphano-
 trophii, Gerontocomii, Brephotro-
 phii &c. sortiuntur, qualium mentio
 fit L. si quis 49. C. de Episcopis & Cler.
 nec in Monasteriis solum, teste S.
 Chrysostomo Hom. 73. mensæ Regu-
 larium quotidie cæcis, claudis, &
 mancis plenæ : sed tractu temporis
 varii hospitalariorum ordines, ut
 templarii (nunc extincti) Meliten-
 ses, Teutonici, Crucigeri cum rubea
 stella, Antonitæ &c. tum pro cura
 infirmorum Parabolani, ἀπὸ τῆς πα-
 γαβῶνιδος à subeundo intrepidè pe-
 riculo dicti. L. placet. 17. L. Parabo-
 lanos

Ianos 18. C. de Episc. & Cler. atque
 Beato Joanne Dei Fratres misericor
 diae introducti fuerunt: quibus etiam
 F. F. Ordinis SS. Trinitatis accense
 di videntur, cum ex regula accepta
 ab Innocentio III. partem bonorum
 suorum operibus charitatis corpora
 lis applicare jubeantur. Refertque
 Palladius *cit.* de S. Chrysothome
 quod constructis à se novis infirmo
 rum & egentium receptaculis pra
 fecerit duos è sacerdotum numero
 summæ Religionis viros: quales
 insuper meminit Concilium Chalce
 donense c. 8. Sozomenus L. 8. *He*
Eccl. & S. Gregorius M. L. 3. *Indic*
12. epist. 24. qui eosdem ad reddenda
 Episcopis Civitatum singulis quibus
 que temporibus rationes obstringit
 132. Est & alia species locorum
 crorum, de quibus inquirendum
 iis competat Jus sacri Asyli? vide
 et *Monasteria, & Conventus*, &
 publicæ Domus Regularium, &
 non *eremi*: quorum antiquitate

nonnulli fundant in testimoniis S.
 Dionysii Areopagitæ de Hierar. Eccl.
 & in ejusdem litteris ad Cajum & De-
 mophylum: at velut indubitatum sup-
 ponentes id, de quo plures ambigere
 facit collatio Orthodoxorum Anti-
 stitum cum Severianis hæreticis
 CPoli A. C. 532. sub Joanne II. Pon-
 tifice, & Justiniano Imp. habita
 To. 2. Concil. Bini ad hunc annum:
 circa quod primùm tempus hæc ope-
 ra ejusdem ævi stylo concepta (quo-
 rum ante nec Eusebius, nec S. Hiero-
 nymus, nec Sophronius, nec alius
 quisquam veterum de scriptoribus
 Ecclesiasticis tractantium meminit)
 comperta fuere. Sique Menologia
 Græcorum ante seculum IV. Reli-
 giosos strictè acceptos inducunt: ho-
 rum assertis obstant primorum trium
 seculorum Ecclesiastici scriptores ac
 Patres, apud quos nulla prorsus ex-
 tat mentio communitatum Regula-
 rium, quales sanè sub durissima fide-
 lium persecutione difficulter po-
 tuerunt

fuerunt institui, quando singulis fide-
 libus plerumque delitescendum, nec
 habitus etiam tubinde per conniven-
 tiam templis dñi tranquillè uti per-
 missum fuit. Præterquàm quòd Ju-
 Romanum Collegia Imperiali au-
 thoritate destituta, & Christianorum
 hæterias seu conventus, de quibus
 Plinius secundus in Bithynia Pro-
 consul 10. *epist.* 97. vetuerit, continua-
 que Christianorum exercitatio per
 exilia, carceres, mille injurias, & atro-
 cissima quævis supplicia, fuerit iis pro
 Monasterio, eremo, solitudine, ac
 quolibet asceterio, ut eleganter innuit
 Tertullianus *ad Martyr. c. 2.* hoc præ-
 stat carcer Christianis, quod eremus
 Prophetis. Ut proinde secessus à car-
 teris fidelibus, de quibus scripsit S.
 Hieronymus in *Philone*, tales extitisse
 primos fideles, quales postea monachos
 esse conati sunt: (qui nimirum se tunc
 semper ad pietatem, Martyrium,
 Christianæ Charitatis officia, cate-
 raque acquirendæ perfectioni pro-
 ficua

ficua animare, & sanctitate morum
 ipsos gentiles in admirationem trahe-
 re solebant) penè supervacaneus vi-
 deri potuerit: donec post datam Ec-
 clesie pacem à Constantino, remit-
 tente paulatim fervore, plurimum mo-
 res à prima puritate declinantes, aliis
 sublimioris propositi laicis procul ab
 hominum turba sanctius vivi posse
 judicantibus, juxta professionis mo-
 nasticæ lineas in veteri testamento jã
 olim præductas, ut innocentiam Ba-
 ptismalem in tuto ponerent, nevé
 malorum exemplo, conversatione,
 aut occupacionibus mundanis de-
 pravarentur, procul à profano tu-
 multu, ad solitudines & tranquilla
 claustrorum silentia recedendi an-
 sam dederunt: quos deinde pariter
 imitati sunt alii de commissis inter
 seculi fluctus peccatis pœnitentiam
 acturi, atque per voluntarium, eum-
 que perpetuum ejusmodi secessum,
 periculosa posthac contagia, atque
 relapsum ad pristina vitaturi: qua de
 causa

causa veteres non tantum opera penitentiae, sed cœnobia quoque in peragendis dicata, μετανοίας, cœnobια *Pœnitentia officinas* vocârunt.

133. Quamvis autem primis fidelibus Monasticæ virtutes ita competierint, ut jam tunc Regulares Monachi, velut in exemplari suo, floruisse viderentur: verè tamen S. Doctor Angelicus 2. 2. q. 187. a. 3. ad 2. tenet, *nondum institutas fuisse tunc temporis Religiones*: quarum Principes ac primos fundatores, *Paulum & Antonium. S. Hieronymus* epistolis appellat: quorum postea exemplum quidem S. Pauli primi Eremitæ, nonnulli seorsim in vastas solitudines abdiderunt, quod fuit *Anachoretarum* initium: alii verò cum S. Antonio turbas ita declinârunt, ut nihilominus cum pluribus ejusdem sublimioris propositi viris simul conviverent; ab ea simul commorandi, pro spirituali animæ profectu sapienter conveniendi, ac inter se conferendi

discip

disciplina *Cœnobita* vocati: quorum
vita sanctitas, & inde diffusa nomi-
nis fama teste S Hieronymo *L. 3.*
advers. Ruff. fideles ab extremis et-
iam partibus Occidentis ad invisen-
da, Religionis causâ, Ægypti Mona-
steria incitavit. Unde per S. Hilario-
nem S. Antonii discipulum celebris
hæc vitæ ratio in Syriam & Palæsti-
nam translata, tam felicibus ibidem
succrevit progressibus, ut ætate S.
Hieronymi, eodem referente *in C. 9.*
Isaia: examina Monachorum utrin-
que pari inter se pietate contende-
rint. Quantum porrò per reliquum
Orientem sacratissimum hoc vitæ ge-
nus propagatū fuerit, S. Augustinus,
S. Joannes Chrysostomus, S. Basilius,
S. Athanasius, aliique dignis elogiis
celebrant: à quorum ultimo Romam
profugo ascetis Monasticam in Oc-
cidentem illatam sæpe laudatus S.
Hieronymus *epist. ad Principiam*;
Ejusdemque coævus Ecclesiæ Do-
ctor S. Augustinus *L. 8. Confess. c. 6.*
extra

extra Mediolani mœnia bonos fratres
 (Monachos) collocatos fuisse ostendit : quorum instituto ampliùs propagando in Africa idem S. Hippo-
 nensis Præsul, à suo ex Italia redi-
 operam specialem impendit. Nemo
 Germanos, Gallos, Hispanos, Italos
 & alios rerum Ecclesiæ gnaros late-
 quid à S. Athanasio Treviris, à S.
 Martino Episcopo Turonensi, S. Ho-
 norato, & S. Exuperio in Gallia, à S.
 Fulgentio in Sardinia, à S. Niceta
 Germania & Pannonia, à Venerabili
 Donato Monacho in Hispania, à
 Audio in Gothia, à S. Benedicto per
 Occidentem universum, quid denique
 que ab aliis alibi exantlatum fuerit
 pro introductione Religiosorum.

134. Hi cum ab initio extra sacro
 Ordines constituti, ad Hierarchiam
 imperantem non pertinuerint; sed
 ad medium quendam statum inter
 Clerum ac plebem: iis pro partici-
 patione sacrorum ad basilicam vel Ec-
 clesiam communem cum populo

conveniendum, ibidemque extra
 Sanctuarium, medio inter Clerum
 & populum loco standum fuit: A-
 nachoretis exceptis, quibus in remo-
 ta solitudine, procul ab omni fide-
 lium coetu versantibus SS. Evchari-
 stiam certis temporibus transmissam
 S. Basilius in *Epist. ad Casarem Patrit.*
 & Palladius in *hist. Lausiac. c. 9. & 52.*
 affirmat. Verum aucto Monachorum
 numero, hi propria Oratoria habere
 cœperant, & cum his vel Presbyte-
 rum de Parochia seu Ecclesia Cathedra-
 li specialiter ad id ab Episcopo de-
 putatum *Con. Calced. Can. 8.* vel ex
 concessione Paschalis II. aliorumque
 SS. Pontificum, Sacerdotem de Cle-
 ro in Conventu alendum; vel deni-
 que Regularem, in Anglicano Con-
 cilio A. C. 967. *Can. 46.* dictum *Mis-*
salem, de cujus manu in Oratoriis
 suis sacra Mysteria percipiebant. Et
 cum progressu temporis, auctâ fide-
 lium multitudine, cui minùs fre-
 quens Clericorum numerus alicubi

N

non

non erat sufficiens, in horum sub-
 dium, dispensante super solitudine
 Monasticæ legibus *Charitate*, Reli-
 giosorum aliqui Clericales actus ex-
 ercere cœpissent: integræ postmo-
 dum Religiones vitam mixtam pro-
 fitentes, de consensu SS. Pontificum
 in Ecclesiam introductæ fuerunt
 quibus certâ lege administratio sacra-
 menti Pœnitentiæ, & prædicatio Verbi
 Divini ad plebem fuit concessa. Ha-
 ita prænotatis.

135. Si lex Constantini M. ad no-
 stra hæc usque tempora in extensum
 perlata fuisset, dictu perquam factu
 foret, quousque se concessa primus
 ab Ipso Ecclesiis immunitas locali
 protenderit: verum cum nec illa ho-
 die supersit, nec acta S. Sylvestri re-
 satis amplè definiant, è subsequen-
 tium Imperatorum fidelium præxi-
 primo Legis seu privilegii tenore
 dicandum, atque omnino dicendum
 est, cum lex naturalis, etiam suppo-
 sitâ sanctitate loci, immunitate
 loci

localem absolutam non præcipiat,
 quippe cui extractio delinquentium,
 quæ per se justa est, nequaquam re-
 pugnanæ videtur, primos Asyli ter-
 minos (quando unici tantum Alta-
 ris in Ecclesiis, ut apud Græcos et-
 iamnum, usus fuit) verosimiliter Sa-
 crarii Cancellis circumseptos, homi-
 nibusque, ut scribit S. Sophronius in
Prato spirituali c. 4. non vanè persua-
 sum fuisse, singulis Altaribus conse-
 cratis assistere deputatos cœlitus An-
 gelos, in quorum proinde conspectu,
 ab ara salutis (ad quam Nazianzenus
 n. 72. allegatus & S. Chrysostomus
 productus n. 73. aliiq; immunitatē suo
 adhuc tempore restrinxisse videntur)
 ad probrosæ mortis supplicium trahi
 non deceat confugas à turba licto-
 rum atque facellitum, quando sum-
 mo etiam Principi, post oblationem
 peractam, intra sacri Altaris sepra
 manere non licuit, cujus reverentiæ
 Sanctuario debitæ cum Theodosius
 Imperator, donis allatis, juxta con-
 N 2 fueru-

suetudinē CPoli ex assentatione na-
 ram, intra Cancellos remanēns, à S.
 Ambrosio Mediolani fuisset admoni-
 tus, atque extrà cum laicis consistere
 iussus, referentibus Sozomeno *L. 7.*
c. 24. & Theodoretò *L. 5. c. 17.* invi-
 tatus deinde CPoli à Nectario, ut, ob-
 latione factâ, cum Clero permaneret,
 ipse altùm ingemiscens, à S. Ambro-
 sio veritatis Magistro se edoctum as-
 seruit, quantus honor sancta Sancto-
 rum deceret: cuiusmodi usum suo et-
 iamnum ævo *cit.* Sozomenus obti-
 nuisse perhibuit, eundemque testatus
 fuit Theodosius junior in constitu-
 tione de *Ecclesiastico Asylo* Synodo
 Ephesinæ iubnexa his verbis: *ad sa-
 cra Altaria, munerum tantummodo
 offerendorum causâ, accedimus, &
 cum circumseptum sacrorum adytum
 ingressi sumus, statim egredimur, nec
 quicquam ex propinqua Divinitate
 nobis arrogamus.*

136. Quò cum pio ausu recurril-
 sent multoties confugæ, non finè im-
 pedimen-

pedimento Ministrorum Divinis assi-
 stentium, & servi quidam Asyli gratiâ
 eodem ingressi, atque à Clericis ro-
 gati, ut, pro commoditate Ministro-
 rum & reverentia Mysterii, nonni-
 hil abscederent, primò interfecissent
 è Clericis unū, tum se quoq; mutuis
 vulneribus occidissent: præmemora-
 tus Imperat. Theodosius junior con-
 stitutionem præfatam edidit, de ar-
 mis non inferendis intra Ecclesiam,
 & de Jure Asyli ad extremas usque
 fores Ecclesiæ amplioribus terminis
 dilatando, ut, quidquid post loca
 publica, & primas Ecclesiæ Januas
 interjacens fuerit, sive in Cellulis, si-
 ve in domibus, hortulis, Balneis, a-
 reis, atque porticibus, confugas, ve-
 lut ipsa salutis ara, tueretur. *L. Pateant.*
3. C. de his, qui ad Eccl. abesset que à
sacris Altaribus & Templis tumultus
omnis, ac ea cum primis irreverentia,
quæ ab humana conditione & à na-
tura oritur, assignato confugis con-
veniente spatio ad indulgendum,

N 3 somno

somno atque necessitati naturæ in lo-
 cis adjunctis, ea propter immunita-
 te donatis, ut Imperator ipsemet his
 verbis se explicat: *Dei Templum ho-*
manâ, naturaliq; necessitate fœdare
non patimur. ubi cum interioris Ec-
 clesiæ recinctus immunitatem sup-
 ponat, ea à Theodosio M repetenda
 videtur. *L. 1. Còd. Theod. de his, quæ*
ad Eccl. quâ lege nulla hac de re extat
 antiquior in Codicibus Theodosiano
 & Justiniano; firmata deinde ab
 Honorio Imperatore *L. 34. c. Theod.*
de Episc. & Cler. occasione legationis
 ad ipsum missæ A. C. 399 à Concilio
 Carthaginensi, *ut pro confugientibus*
ad Ecclesiam, quocunque reatu inco-
lutis, legem à gloriosissimis Principibus
obtinere mereretur, ne quis eos audere
abstrahere, cujusmodi Legibus cum
 non omnium, maximè debitorum
 ad Ecclesias confugientium, securi-
 tati consultum, ipseque S. Augusti-
 nus illarum vigore ex dictis *n. 10.*
 ad solvendum confugæ debitum

com

compulsus esset, Leo Thrax Imperator A. C. 466. miraculo Ardabunii Ducis Ariani militem quendam violenter ex Asylo sacro abstrahere tentantis. at invisibili vi majore repulsi permotus, *L. Presenti. 6. C. de his qui ad Eccles. sacrae immunitatis localis privilegium ampliavit, modumque, quo creditores in simili casu deberent uti, praescripsit: quas Imperatorum Leges in favorem suum conditas Ecclesia lubenter admisit, easdemque Canonicis sanctionibus confirmavit, ut liquet C. id constituimus, 36. ibi: quod Ecclesiastici Canones decreverunt & Lex Romana constituit. XVII. q. 4. C. inter alia. 6. ibi: juxta sacrorum statuta Canonum, & traditiones Legum civilium X de immun. Eccl. ut proinde modo irrevocabiles sint a profanis Principibus, quemadmodum publicè contestatus est Fridericus II. Imperator per constitutionem Romae A. C. 1220. ipso die inaugurationis suae editam, irrita declarans*

omnia & singula, quæ libertatem
Ecclesiæ læderent, adversus Canoni-
cas & Imperiales sanctiones. Immu-
nitas itaque Localis hodie com-
petit

137. I. *Ecclesiis*, id est, locis sacri-
authoritate Episcopi primum lap-
dem ponentis, vel poni mandantis
aut Crucem ibi figentis, ad publicum
incruenti Sacrificii Sacramentorum
que usum deputatis, licet nondum
actu consecratis, nec benedictis, *C.*
Ecclesiæ 9. ubi *Abb. num. 5.* *xx b.*
etiam interdictis, aut pollutis *Abb.*
ibid. num. 8. sicut & iis, quæ pro
unico tantum sexu, ut Dunelmensis
Lindisfarniæ, & Capellæ quædam in
Urbe destinatæ sunt, si quando per-
sonæ alterius sexûs ad eas confugiant.
Deo rem miraculis alicubi compro-
bante, prout Symeon Monachus Dun-
nelmensis de talibus tractans *L. 2.*
7. 8. 9. testatur, quod Ecclesia
Cuthberti nullam prorsus admittit
fœminam, nisi causâ Asylî duntaxat
quæ

quam cum Judithæ Balduini Comitis Flandrici filia serva, extra confugii casum, ingredi præsumpsisset, ad primum ejus limen morte repentinâ decesserit. Idem est de Ecclesiis absque superioris autoritate dirutis, & cum spe reedificationis *L. In tantum. 6. §. sacra ff. de R. D.* ita ut hîc *Ecclesia* nomine non solum ambitus internus, sed tota fabrica, scilicet Capellæ, tectum, scalæ, sacristiæ, turre, campanilia Ecclesiæ conjuncta, porticus, atrium, cæteraque loca quomodolibet Ecclesiæ adhærentia, & ad eam pertinentia comprehendantur. *c. si quis in atrio 7. c. Frater. 10. c. quisquis 21. c. id constituimus 36. XVII. q. 4.* quod privilegium extra mœnia Castellorum, nondum existentibus tot Ecclesiis, ad confinia per 40. passus intuitu matricis Ecclesiæ; respectu minoris autem ad 30. passus (quorum singuli 5. pedes, & singuli pedes 15. digitos continent, gl. in *C. sunt antiquitus 6. v. passus ibid.*) olim extendebatur, indeque

deque natum videtur, quod domus
 Canonorum ac Parochorum in
 prædictis confiniis existentes gaudeant
 etiamnum immunitate: quam
 quam hodie, aucto nimis Ecclesiarum
 integras ferè Civitates finibus
 suis complectentium numero, car-
 teris ejusmodi spatiis intra tot par-
 adjacentibus immunitas non amplius
 competat, retento solùm ejusmodi
 quoad exteriorem ambitum authori-
 tate publicâ certis quibusdam Eccle-
 siis assignatum, & domos Ecclesiasticas
 eas eidem, sinè interjectu publicæ
 viæ aut plateæ contiguas, quamvis
 habitatas à Conductoribus Laicis
 ob privilegium locis, non personis
 concessum. At si Ecclesiam tali ambitu
 destitutam undique cingat via publi-
 ca, juxta hodiernam Germaniæ præ-
 xim, locus exterior Ecclesiæ (cuius
 videlicet externi parietes in actu con-
 secrationis circumiri, ac benedictio-
 lent) privilegium immunitatis parti-
 cipat, quousque se stillicidium fabri-

ca
 pro
 Ecc
 xa,
 se
 bitu
 Can
 sine
 vel
 por
 clesi
 de
 rius
 publi
 Eccl
 tiqu
 habe
 tes b
 zana
 net
 quò
 intra
 ubi m
 immu
 conti
 ca

ca Ecclesiae viam publicam versus protendit: ut hodie proinde, extra Ecclesiam & Loca praedicta ei annexa, ille duntaxat immunitatis localis se compotem faciat, qui vel intra ambitum consistit; vel in Parochiali aut Canonicali, seu beneficali domo, sine interjectu publicae viae, contigua, vel intra stillicidium quacunque corporis parte parietem exterioris Ecclesiae muri contingit: quod secus est de exteriori muro cujuscunque alterius loci pii, etiam Monasterii, viae publicae correspondente, cum solus Ecclesiarum circuitus cit. c. sicut antiquitus, immunitatis privilegium habeat, nec exteriores illorum parietes benedicantur. Quapropter Lezana in *sum. v. immunitas nu. 3.* monet, confugiendi ad Monasterium, quò jure Asyli fruatur, opus esse, ut intra ejus portam ac muros consistat, ubi me tamen declarationi S. Congr. immunitatis, si qua forsitan extaret in contrarium, reverenter submitto.

138. Tametsi porrò de confugien-
 tibus ad Sacerdotem, qui manibus
 defert sanctissimam Eucharistiam, ni-
 hil à jure statutum sit, imò Glossa
C. Quæsitum 30. XIII. q. 2. talibus
 syli gratiam deneget, eò quòd pri-
 legium per consequentiam ad
 expressa nequaquam trahendum
 Abbas tamen in *C. sanè 10. nu. 2.*
de celebr. Missar. Hostiensis in sum-
immunit. Eccl. Sylvester *V. immuni-*
tas 3. q. 1. Sà. V. Ecclesie immunitas
 Covaruvias *2. var. c. 20. nu. 6.* Al-
 za in *Alphab. moral. v. Ecclesia sect.*
nu. 7. immunitatem concedenda
 existimante ei, qui recurrit ad Sacer-
 dotem manibus portantem SS. E-
 charistiam, vel celebrantem etiam
 extra Ecclesiam, nisi videlicet in ip-
 sarcere celebret, vel reo jam incli-
 Sacramentum ministret: Siquide-
Mat. 23. v. 17. & 19. majus est Ch-
 sti Corpus, quod sanctificat; quàm
 Templum quod per illud sanctifica-
 tur, imò ex deductis, *nu. 135.* SS. E-
 charistia

charistia est fundamentum immunitatis concessæ locis sacris. Quod ita quidem, si non de jure, at ex insigni congruentia convenire, & vix à quocquam Orthodoxo Judice manus tali confugæ injiciendas autumo, dummodo, sicut jam aliàs monui, receptio & protectio talis confugæ nullum pro se jus expressum habentis, consideretur, ut effectus reverentiæ fidelium erga Augustissimum Altaris Sacramentum, & ut officium Charitatis misero ad ipsum salutis ac vitæ Authorem confugiendi impensum à pia Matre Ecclesia, pro filiis deprecante; non ut autoritas & potestas: sub cujus prætextu cum Clerici quidam ac Monachi, occasione Edicti Constantini M. *de rescindendis per Episcopos iniquis sententiis Præsulum*, reos ad supplicium ductos, nullis aut levibus quandoque de causis, quasi vi publicâ ex apparitorum manibus præsumpsissent eripere, non sinè multorum offensa & scandalo: prudentiores

tiores è contrâ publicæque tranqui-
 litatis & concordia studiosi Episcopi
 potiùs paternis precibus, quàm au-
 thoritate agendum putârunt. Ne
 fortè nonnulli Præsides aut Prin-
 ces desæviissent in miseros, quibus
 protegendis aut vindicandis imper-
 territam opem tulerunt sancti Eccle-
 siæ Antistites, S. Nicolaus Episcopus
 Myrensis, S. Athanasius, S. Ambro-
 sius, S. Basilius, S. Chrysostronus, S.
 Augustinus, Balduinus Vigornensis
 Episcopus, ut eorum gesta testantur.
 ita tamen, ut nunquam malorum im-
 punitatem intenderint; sed talem sce-
 lerum pœnam, per quam vita homi-
 num corrigeretur, quæque profice-
 ret ad salutem æternam, juxta illud S.
 Augustini *Epist. 54. hominem misere-
 rantes, facinus autem seu flagitium
 detestantes: quanto magis nobis displice-
 cet vitium, tanto minus volumus in-
 mendatum interire vitiosum.* Qua
 propter etiam olim, qui per inter-
 ventionem Ecclesiæ, mortem tempo-
 ralem

ralem evitaverant, illico pœnitentiæ
 Canonice subdebantur.

139. Hâc immunitate gaudet insu-
 per *Sacellum & Oratorium* Episco-
 pali autoritate erectum, si sit publi-
 cum, hoc est, juxta plurimas declara-
 tiones S. Congregationis Concilii
 habens campanam publicam, ostium
 plateæ respondens, perpetuoque ac
 immutabiliter cultui Divino dica-
 tum, atque sub alicujus Sancti nomi-
 ne institutum: cujusmodi Capellas
 seu Oratoria publica in Oppidis &
 Vicis extitisse jâ dudum apud Lati-
 nos, tum apud Græcos, antiqui Scrip-
 tores, ac diversa Concilia asseverant:
 quorum usus à nimia alicubi Paro-
 chialium Ecclesiarum distantia na-
 tus videtur, ut S. Jvo Carnotensis E-
 piscopus *Epist.* 127. indicat, ubi lau-
 dat Mauritium Abbatem, qui de sua
 licentia in Vico quodam Capellam ex-
 truxerat, ad quam remoti à Matrice
 Ecclesia Parochiani possent convenire,
 scilicet ad Missas tantum privatas, à
 Presby-

Presbyteris Vicanis, seu, ut alii appellent, forasticis celebrandas, Zacharias P. in rescripto ad Pipinum Regem Francorum innuit, salvo quoad cætera jure baptisterii, & Parochiarum.

140. Secus est de particularibus Oratoriis, quæ habentur in privatis domibus, orationis causâ duntaxat, vel in quorundam villis aut possessionibus, & nisi urgentissimis de causis, vel in usum magnorû Principum destinata sint, à SS. Pontificibus, & Concilio Agathensi, Turonensi, Aquisgranensi, imò & ab ipsomet Justiniano Imperatore, ad peragendam ibi liturgiam improbantur, nec nisi per accidens, ac eo solùm tempore confugit ab extractione præservant, quo Sacerdos ibidem Divina celebrat, supra num. 138. ostendi: idque odii dissociationis fidelis populi, quæ Ecclesia Episcopo suo, repræsentati Christum, in Ecclesiastica ante Majestatem Divinam apparitura ita ad-

natur

natum voluit, ut pleræque Civitates
 non nisi unicum Basilicam, unicum-
 que Altare habuerint: & Christiani
 veteres solitâ tunc phrasi *schismata*,
 erectionem Altaris contra Altare ap-
 pellârint: donec Christianæ plebis
 multiplicatio in eadem etiam Ciuitate
 in diversas apparituras sub diversis
 Parochialibus Presbyteris dividi fecit,
 ad quos omni olim Domini a, in com-
 paginationis & communionis Catho-
 licæ symbolum, Episcopus per Acoly-
 thos Evcharistiam transmisit, ut apud
 S. Innocentium I. *Epist. ad Decentium*
Eugub. c. 5. legitur, expresso hoc mis-
 sionis Evcharisticæ scopo: *ut se à no-*
stra communione, præsertim illâ die,
non judicent separatos. à quo usu licet
 ævum præsens recesserit, variæque in-
 super Ecclesiæ, ultra Cathedralem &
 Parochiales, erectæ sint, ubi diebus
 festis de præcepto missis adesse licet:
 quo ad Oratoria tamen privata, sicubi
 SS. hoc Sacrificium peragi permitti-
 tur, certis solum personis in privile-
 gio

gō expressis talis eorum usus re-
 ctivè conceditur extra eos dies ,
 maximi in festis habentur , quibus
 ejusmodi personæ , quantumvis
 vilegiatæ (nisi eas forsan excuset
 firmitas) in publica Ecclesia Divi
 sub reatu peccati interesse tenentur
 nec ullibi hodie in privatis Oratoriis
 si unicum Romæ in domo profana
 Patrum Societatis excipias, asservatur
 S. Sacramenti indulgetur : quod
 olim quo ad species panis persecutio
 longumque per terras infidelium
 ter , ac remota solitariorum à com-
 munibus templis distantia , & resp-
 ctu S. Gorgoniæ Episcoporum for-
 ris ac Filix, quo ad species vini quæ
 que (nullo alio servati intra privata
 parietes S. Sanguinis exemplo) apud
 S. Nazianzenum in Orat. funeb. de
 Gorgon. insigne meritum S. Virginis
 atque tum patris, tum fratris dispen-
 satio singularis licitum fecit.

141. De Cæmeteriis , tempore per-
 secutionis primitivæ Ecclesiæ, con-
 stant

stat ea non solum sub regimine Imperatorum Gentilium nullo Asyli jure gavisia; imò potius, Teste Origene *L. 1. contra Celsum*, veluti loca Clanculariorum conventuum legibus vetitorum mille criminationibus subiecta, & quandoque in fiscum redacta fuisse, acclamantibus passim gentilibus apud Tertullianum *L. 10. contra Scapulam c. 147.* de sepulchrorum fidelium areis: *area non sunt, area ipsorum non fuerunt.* Quæ ipsa potissimum ratio fuit, quòd illorum temporum Christiani in Campestribus sepulturarum areis subterraneas Cryptas, ad effugiendos Frumentariorum & *Curiosorum* Provinciae Præfecto crimina referentium oculos clandestinè construxerint, ubi Synaxes suas paulò securiùs celebrarent: quibus illatas ab Ethnicis subinde injurias, referente *cit.* Tertulliano *c. 3.* cœlum ipsum vindicavit: donec liberrimus eorum usus à Constantino M Christianis concessus, ac temporis tractu

Cœ-

Cæmeteriis, siue seorsim extarent, præfat
 jungerentur Ecclesiis, ipsum par habet
 Jus Asyli publicâ authoritate Grego
 tum fuit: dummodo vel à simp bus, loc
 Sacerdote benedicta essent, vel tiali pa
 tantum defuncti Catholici corp & Cler
 de licentia Episcopi, publico quibus
 si e ritu ibidem sepultum: ut secu donati
 de sepultura Asini *Jerem. 22. v 19.* indige
 ut alibi vocatur, canina *3. Reg. 21. Cde SS*
4. Reg. 9. quali dehonestantur om Canon
 ii, de quibus glossa in *C. ex parte Grego*
x de sepulturis, & ibi Doctores. pus est
 142. Cùm porrò sub nomine author
giosarum domuum etiam *Xenodochi* si Nald
 ad hospitalitatem authoritate Episcopi *ier de*
 pi deputata *C. de Xenodochiis 3. & 65 n*
Ad hac 4. x de religiosis domib. cura fu
 prehendantur: ea non minùs, quã porest,
 alia loca, quæ Jure Canonico authorita
giosa censentur, cujusmodi sunt sem tur ad
 minaria, domus puellarum, & men d
 phanorum, Episcopali authorita farum
 erectæ, domus Clericorum in con nequa
 muni viventium &c. æquè, ac lo 143.
 pu

præfata, gaudent hæc immunitate, ut
 habet expressè constitutio nostra
 Gregoriana ibi: *Monasteriis, domi-*
bus, locisq; sacris, & religiosis. & Impe-
 rialiter Jure *L. omnes 33. C. de Epis.*
& Cler. Novel. 131. iisdem privilegiis,
 quibus Ecclesiæ, perfruuntur, ita ut
 donatio piis ejusmodi locis facta non
 indigeat insinuatione *L. illud quod 19.*
C. de SS. Eccles. ut verò similes domus
 Canonicam immunitatem in Bulla
 Gregoriana obtineant, omnino o-
 pus est *c. Quisquis 21. XVII. q. 4.* eas
 auctoritate Episcopi erigi; vel saltem,
 si Naldo in *sum. V. Hospitalen. 3. Cho-*
er de Jurisd. Ordin. in exempt. p. 4.
is 3 & 9. 65 n. 1. & aliis credimus, sub ejus
 cura fundari: de quo ultimo dubitari
 non potest, ex eo quòd ejusmodi loca au-
 thoritate civili redire posse videan-
 tur ad usus profanos, adeoque no-
 men domuum sacrarum aut religio-
 sarum *C. ad hac 4. X. de religiof. domib.*
 nequaquam mereantur.

143. *De Palatio Episcopali*, licèt

ab

ab Ecclesia separato, loquitur textus
 expressus *C. Id constituimus* 36. XV
 q. 4. idemque Juris sicubi forsan
 episcopus propriam domum Episcopalem non habeat, aliunde condita competere S. Congregationis
 munitatis in *Aquitanen.* 16. Decem
 1666. idque, tametsi non amplius
 olim, SS. Altaris Sacramentum in
 reponi & asservari soleat, ob digni-
 tatis Episcopalis decorem ac reveren-
 tiam, declaravit. Quod confugit
 ipsis Episcoporum personis ubique
 que existentibus, utpote primitivis
 authoribus omnis Ecclesiasticae con-
 secrationis, convenire censuit apud
 Surium 17. *Novemb* S. Hugo Linc-
 niensis Episcopus obvius furi ad
 tibulum deducto, cui a se benedictio-
 nem & gratiam petenti, ut vitam
 varet, sanctus Episcopus ad stipen-
 rum turmam conversus, *solvite*
inquit, & finite abire, ubi enim Ep-
scopus cum fidelium populo congrega-
tus est; ibi est Ecclesia: nec minor

*munitas debetur lapidibus vivis, quã
 inanimatis, quo argumento nonnul-
 li, apud Barbolam L. 2. Iur. Eccles.
 univ. c. 3. n. 69. beneficium immuni-
 tatis in super extendunt ad eos, qui se
 personis SS Sacramentum comitan-
 tibus aggregant, quatenus unã cum
 sacerdote redemptionis nostræ pi-
 gnus gestante, Ecclesiam quandam
 animatam efformant. De quo quid-
 quid sit de stricto Jure: idem privile-
 gium immunitatis localis in aliena
 quoque diœcesi non denegari pala-
 tio Episcopi Titularis rectè docet Dia-
 na coordinatus To. 9. tr. 1. de immu-
 nit. resol. 16. cum cit C. Id constitui-
 mus minimè distinguat, sed absolutè
 asserat, quòd domus Episcopi gau-
 deat immunitate: & hoc tantò æ-
 quiùs, cum, ob diœcesim suã sub infi-
 delium manu detentam, invitus ex-
 tra jurisdictionis propriæ terminum
 residere cogatur, ac proinde desti-
 tuendus non sit aliis prærogativis &
 privilegiis honorificis, dum absque
 culpa*

culpa sua exercitio jurisdictionis pri-
 vatur: quò facit antiquus Canon
 Socrate *L. 7. C. 35.* adductus adver-
 sùm illos, qui Proclo Episcopo à Cy-
 zicenis haud recepto honorem & mi-
 nisterium Ecclesiasticum detreche-
 rant: *Siquis Episcopus, ad aliquam*
Ecclesiam regendam designatus, ad
eam non ierit, cum illud non ob sum-
ipsum culpam, sed quòd populus illum
rejecerit, vel aliam ob causam, qua
necessaria, factum sit, eum licebit hono-
ris & ministerii Ecclesiastici competer-
esse, modo nihil facessat molestiarum
Ecclesie. Qui quidem honos pete-
 grinis Episcopis delatus olim tantum
 extitit, ut Episcopi quidam ejus au-
 di per *Canonem Sardicensem 12.* re-
 primendi fuerint, ne ultra tres Do-
 minicas abessent ab Ecclesiis sibi con-
 creditis, neve, quanto tempore in
 aliena Diocesi morarentur (*ad dete-*
nandũ arrogantia crimen) sæpius fre-
 quentarent civitatem, in qua de-
 Episcopus proprius, sed illis tribu-

Dom

Dominicis potiùs in viciniore Ecclesia rurali obirent Divina officia, sacrificando scilicet ibidem, & concionando. Cùm autem Titularis, vel quisquis alius Episcopus extra Diocesim suam, quâcunque necessitate, constitutus, in casu confugii non habeat tribunal, neque jurisdictionem in actu, *cit Diana nu. II.* bene observat, controversias occasione hujus immunitatis localis subortas, adducendas esse ad ejusdem loci verum Episcopum, in cujus Diocesi titularis existit. Quin & *Palatium inferioris Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem habentis* in usu hujus Privilegii manutenendum esse, si consuetudine acquisitum sit, S. Congregatio immunitatis *6. Novemb. 1634.* & *27. Martii 1645.* resolvit.

144. Idem Juris per consuetudinem quo ad *Palatia Cardinalium*, ex quo à Parochiis aut titulis suis seorsim habitare cœperunt, introductum videtur ob eminentissimam illorum digni-

O

digni-

dignitatem, ipsâmet Episcopali major-
 rem *quoad officium* non unius tantum
 Patriæ, sed totius Populi Christiani
 utilitatem concernens, juxta declara-
 tionem Eugenii IV. in Constit: *non mo-*
diocri, §. 14. quod tamen, post abro-
 gationem Julii III. Pii IV. Gregorii
 XIII. & Sixti V. Romæ, nisi Palatium
 Ecclesiæ sui Tituli adhæreat, subla-
 tum: cùmque sub Urbano VIII. in
 quorundam maximè Legatorum Pa-
 latii liber Justitiæ cursus turbari co-
 pisset, hujus Papæ jussu s. *Januarii*
 1626. renovatis prædictorum Pontifi-
 ficum Bullis, sub pœna criminis læsæ
 Majestatis prohibitum fuit, ne quæ
 excitatis clamoribus, Cardinalium
 Oratorum, seu Magnatum quorum
 libet nomen auxilii causâ invocari
 aut quoscunq; in ipsos alios Justitiæ
 ministros cõcitare, vel ad eorum de-
 des, aut loca circumvicina, velut Al-
 la & receptacula delinquentiũ, com-
 gere præsumeret: cui similia duo
 dicta sanctissimæ memoriæ Inno-
 centii XI. 26. Novemb. 1677. & 22. Febr.

brua
 publi
 2687.
 proci
 niu
 sicubi
 bus M
 s, ob
 quer
 immu
 tur,
 sa, ri,
 censu
 dume
 inter
 iæ op
 fugiu
 ne Fr
 hodie
 Franc
 Reut
 sicut
 Dur
 blicis
 num
 distri
 brua

Handwritten marks on the left margin, possibly a library stamp or initials.

bruar. 1680. per Gubernatorem Urbis
 publicari fecit, & novissimè 12. Maii
 1687. ejusdem Constitutio cum aliàs
 prodiit, quæ cum subjecta sit om-
 nium oculis: hoc unum subnecto,
 sicubi *Palatia Legatorum*, de qui-
 bus Marselaër *L. 2. de Legato dissert.*
 ob reverentiam suorum Principum,
 quorum personam representant,
 immunitate civili gaudere sinan-
 tur, ex ejus, tanquam juris non
 la ri, violatione nullam Canonicam
 censuram incurri. Quod idem dicen-
 dum est de pluribus *Germaniæ Asylis*,
 inter quæ olim fuit *Brisacum* Brisgo-
 niæ oppidum ab Henrico VI. in con-
 fugium pauperum, referente Otho-
 ne Frisingensi *L. 7. c. ultim.* erectum,
 hodieque cum cæteris, *Brichstatt* in
 Franconia sub ditione *Onolzbacensi*,
Reutlinga in *Suevia*, numerantur:
 sicut & *de signis pacis publicæ*, vulgò
Burgfrieden, locis quibusdam pu-
 blicis, & *Palatiis Principum*, in mo-
 numentum securitatis intra certum
 districtum, affixis: contra quorum
 violato-

violatores gravibus pœnis temporibus non verò Canonicis proceditur, cum talium locorum Asyla non sint simul Ecclesiastica, sed mens profana.

145. De Monasteriis & Conventibus Regularium utriusque sœculi xûs Gregorius XIV. apertissimè loquitur, quorum nomine, quoad Privilegium immunitatis, venit totum illud, quod authoritate publicâ Ecclesiasticâ septum est, videlicet claustrum, dormitorium hortus, domus familiarum & animalium usque ad fores extremas: non item villæ aut domus, quas ab Ecclesiis & Monasteriis separatas habent Religiosi recreationis causâ, vel ad recipiendos hospites illac transeuntes, Trullenzani in Decal. L. 1. c. 11. dub. 1. nu. 6. Barbosa L. 2. Jur. Eccles. c. 3. nu. 76. L. 1. zana v. Immunitas num. 3. cuius delicti criminis causa in promptu est, quod immunitas localis non concedatur quibuscunque Regularium domibus

sed sacris & Religiosis duntaxat, in quibus nimirum sub clausura & regula comorantur: vel quæ iis intra fines c. L. pateant, præfinitos adhærēt. Unde patet, quid de *habitatibus Eremitarum* dici possit, si triplicem eorum differentiam rectè perpendimus: I. videlicet *Cœnobarum*, qui vitæ contemplativæ tantùm addicti, & à secularium convictu, omnique conversatione remoti, in communitate Religiosa, emissis tribus substantialibus votis, Deo specialiter serviunt, ut Carthusiani, Camaldulenses, & c. *cum Monasterium* 13. *de elect. C. Privilegium* 4. *de V. S. in* 6. *Religiosis ac solitariis accensentur*: quorum Monasteria cum verè talia, ipsique Religiosi à S. Sede Romana probati sint, nullus dubitandi locus relinquatur, quin potiantur jure *Asyli*. II. *Anachoretarum*, qui post diurnam exercitationem in approbata Religione, de voluntate superiorum, ad quos pertinet, procul ab ho-

minum societate discedentes, soli de-
 gunt, & vel intra eadem communia
 Monasterii septa seorsim incolunt
 cellulam, è qua non amplius exi-
 unt, atque *Reclusi* vocantur; vel in
 speluncis, solitudinibus, eremis, &
 que sine certa habitatione, per de-
 ferta vagantes, omnem deinceps
 tam socialem etiam cum ejusdem
 stituti hominibus, imò & quorum
 libet conspectum, si animæ pastores
 excipias, ad vacandum vitæ purioris
 declinant: & primorum cellæ, utpe-
 te intra Monasteriorum ambitum
 constitutæ, confugii jus non minime
 ac ipsa Monasteria obrinent: de ce-
 terorum verò eremis, & multò magis
 de incertis & vagis aliorum habita-
 tionibus tenendum est, similia
 non haberi pro verè sacris, perpetuo
 deputatis ad cultum divinum, aut
 tam regularem exercendam, utpe-
 privatâ authoritate constructis,
 talibus, quæ pro libitu converti possunt
 sint ad usus profanos: quòd cum

iam de iis confraternitatum Orato-
riis declaraverit S. Congregatio Epif-
coporum & Regularium *in una*
Marsicensi die 17. Novembr. 1617.
& S. Congr. immunitatis *in una Peru-*
ina die 9. Decem. 1631. apud del Bene
de immun. Eccl. c. 16. dub. 9. sect. 12. n. 1.
quæ alicui Ecclesiæ vel Monasterio
adhærent: facilè concluditur, quid
statuendum sit, de 3. specie eorum,
qui nullâ Religionis approbatæ pro-
fessione peractâ, nomen *Exemi-*
tarum, & habitum à vulgari laico-
rum distinctum assumunt, idque vel
de licentia Episcopi loci, cui se ad-
cerum vivendi modum obligant,
& adscribuntur servitio certæ cujus-
dam Ecclesiæ, quo casu, intuitu actu-
alis servitii, à multis DD. privilegio
Canonis & fori gaudere censentur;
vel more Sarabaitarum ex propria
voluntate, nemine authorizante, &
& quin cuiquam subiecti sint, quales
per Episcopum loci cogi possunt ac
debent ad deponendum ejusmodi
O 4 habitum,

habitum, ac nisi pareant, excommu-
nicari C. *Quidam Monachi* 17. XVI.
q. 1. & incarceres detrudi: quorum
habitacula, ne quidem priorum, et
eo præcisè, quòd ipsi se in iis deti-
neant, nihil omnino participant de
immunitate locali: imò, ut refert
Eminentissimus de Luca in *Miscellanis*
Eccles. discurs. 2. nu. 16 S. Congrega-
tio immunitatis in locis campestri-
bus facinorosorum hominum recep-
tationi expositis plures Ecclesias de-
strui fecit, & novas ibidem erigi ve-
tuit, atque nonnullis Regularibus,
per quandam anachoreticæ vitæ spe-
ciem, extra Urbes & oppida, con-
ventum habentibus, severè inhibuit,
ne diffamatis ejusmodi hominibus
receptum præberent.

146. Porro *Tertiarii* extra Con-
gregationem in domibus privatis de-
gentes, licet certæ Religionis habi-
tum deferant, cum S. Synodus Le-
teranensis sub Leone X. Constit: *dum*
mentis Arcana. §. Fratres autem. La-
icis

ciseos accenseat, & ad Parochi curam pastoralem pertinere declaret, nec talium ædes jus scriptum vel consuetudinem firmam pro se obtineant: nihil immunitatis in domibus suis jure prætendunt: Et quamvis de Sacerdote sanctissimum Altaris Sacramentum gestante usus ex dictis *num. 138.* obtineat, ut Reus ad talem confugiens immunitate fruatur: secus est tamen *de Presbytero oleum sanctum ad infirmos portante*, utpote quod nec Authorem vitæ & gratiæ continet, imò nec est Sacramentum, sed aliquid sacramentale duntaxat, essentiali hujus Sacramenti consistente in actuali unctione infirmi cum oleo per manum sacerdotis, & ejusdem vocali prolatione formæ verborum. Et ut, in hac materia de locis Sacra immunitate gaudentibus, nihil intactum remaneat, quo ad *Ecclesias & Monasteria Monialium* monitum hoc salutare subjicio, à locorum Ordinariis, ad optimum finem, practi-

O s

cari

cari solere, ut confugæ ibidem
 perti extrahantur quantocys, &
 aliam Ecclesiam vel ipsum Episcopa
 Palatium transferantur. De Bap
 steriis denique, ne prolixior sim, ce
 rat testimonium Caroli du Camp
 lib. 3. *CPolis Christianæ* nu. 81. Bap
 sterium tantæ venerationis fuisse,
 confugæ ex æde Sophiana, cæterarum
 ædium Sacrarum instar, jus Asylu
 bente, ad Baptistarium contende
 rint, sacrumque fontem prehens
 rint: ubi nimirum virtute regenera
 tionis spiritualis primum libertas
 filiorum Dei statum consequeba
 tur: cui accedit, quòd Baptistaria
 orsim à Basilicis constructa om
 quoque consecrarentur certo ritu
 de quo *antiquus ordo Romanus*
 quamvis ad ea primitus extra temp
 actualis Baptismi administratio
 nò adeò facilis accessus cõfugis fuit
 cum adhuc A. 732. Episcopi ex Decre
 to Concilii Toletani XVII. *Ca.*
 Baptismate peracto, ostia Baptistaria
 claui

clauerint, & Pontificali annulo ob-
signarint.

DISSERTATIO V.

*De personis gaudentibus immuni-
tate Locali.*

147. **C**onfugium patet quibusque
Reis non exceptis.

148. *De confugio servorum, militum,
& captivorum.*

149. *De Gentilibus, Iudæis, & Hereti-
cis.*

150. *De suspensis, vel interdictis ab in-
gressu Ecclesie, & excommunicatis.*

151. *De Reis civilibus.*

152. *Regula Generalis.*

153. *Utrum Immunitas Ecclesie dero-
get etiam potestati Ecclesiastica cir-
ca Clericos & Regulares?*

154. *Quomodo confugientes sint exci-
piendi, & tractandi?*

155. *Cautela contra confugam Reum e-
normis criminis non excepti.*

156. *Quid agendum in locis procul ab
Episcopo remotis?*